

Den kollektiva barnlängtan - En fallstudie av en internetgemenskap för babyfeber

Camilla Johanna Blomstedt

Helsingfors universitet
Statsvetenskapliga fakulteten
Sociologi
Pro gradu-avhandling
Oktober 2016

Tiedekunta - Fakultet - Faculty Statsvetenskapliga fakulteten		Laitos - Institution - Department Institutionen för socialvetenskap	
Tekijä - Författare - Author Camilla Johanna Blomstedt			
Työn nimi - Arbetets titel - Title Den kollektiva barnlängtan – En fallstudie av en internetgemenskap för babyfeber			
Oppiaine - Läroämne - Subject Sociologi			
Työn laji/ Ohjaaja - Arbetets art/Handledare - Level/Instructor Pro gradu -avhandling / Elina Paju		Aika - Datum - Month and year 28.10.2016	Sivumäärä - Sidoantal - Number of pages 82 s + 1 bilaga.
<p>Tiivistelmä - Referat - Abstract</p> <p>Med babyfeber avses en stark längtan efter att få barn (Lainiala 2016), och trots att denna längtan ofta nämns i den allmänna debatten och medier behandlas den inte alltid tillräckligt ingående (Rotkirch 2007). Syftet med denna avhandling är att analysera hur gemenskaper på internet formas och konstrueras. Forskningsfrågan är direkt kopplad till fallstudien; på vilket sätt konstrueras gemenskapen för kvinnor med babyfeber på diskussionsforumet vauva.fi. I samband med detta tas babyfebern upp genom ett beskrivande närmandesätt för att framställa skribenternas upplevelser av fenomenet.</p> <p>Tidigare forskning gällande stödgrupper har påvisat positiva följder för individer som aktivt deltar i dem (Bakardjieva 2003). Postmoderna gemenskaper överlag erbjuder en känsla av ett ”vi” och tillhörande, vilket i sin tur skapar en känsla av trygghet (Cohen 1997). Avhandlingen lyfter fram olika sätt som stärker viljan att delta i en anonym internetgemenskap. Studien stöder sig på affektionsteorier (Ahmed 2004), fördelning av kunskap (Ardichvili 2008) samt likformig språkanvändning och dess formande av grupper (Gunnarsdotter Grönberg 2007).</p> <p>Materialet har samlats in under tidsperioden april – augusti 2015 på internetsidan vauva.fi. Materialet består av 88 sidor av inlägg (25 inlägg per sida) på en bestämd diskussionstråd som är enbart ägnad för att behandla babyfeber. De metodologiska närmandesätten för studien är netnografi, det vill säga etnografi på internet (Kozinets 2010) samt tematisk analys. Analysen är uppdelad i två delar, varav den första delen beskriver materialets strukturella form genom språket och de tekniska ramarna för uppehållandet av gemenskapen. Den andra delen beskriver innehållet i diskussionerna mer ingående och genom uppdelningen av de teman som varit den teoretiska basen för studierna samt de mindre teman som kommit upp under analysprocessen.</p> <p>De huvudsakliga resultaten i första delen av analysen knyter starkt till språkets betydelse i konstruktionen och för upprätthållandet av gemenskaper. Genom att skapa ett eget språk som är specifikt ämnat för gemenskapsmedlemmarnas behov i diskussionerna förstärks gruppandan samtidigt som den inte ger utrymme för utomstående personer att delta utan en förståelse för kulturen i gemenskapen. I andra delen av analysen kommer de tre teman som tidigare nämnts angående det teoretiska bakgrundsmaterialet fram genom affektion, kunskap och hälsa. Då babyfebern upplevs emotionell, informationsbunden och förkroppsligad kretsar största delen av diskussionerna även runt dessa teman. Det verkar som om likadana upplevelser av babyfebern förstärker banden mellan medlemmarna genom delande och identifikation. Att behandla svåra ämnen med anonyma medmänniskor verkar inte heller motverka gemenskapen, utan tvärtom underlätta interaktionen då medlemmarna själv kan bestämma när de diskuterar och deltar. Som slutsats kan det konstateras att behovet av stödgrupper för kvinnor med babyfeber är uppenbart.</p>			
<p>Avainsanat - Nyckelord - Key words</p> <p>Gemenskap, babyfeber, internet, stöd, affektion, kunskap, hälsa, netnografi</p>			

Innehåll

1	INLEDNING	1
2	TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER FÖR POSTMODERNA GEMENSKAPER	3
2.1	Gemenskapens historia	3
2.2	Gemenskapens anda.....	5
2.2.1	Typer av gemenskaper och deras innebörd för individen.....	6
2.2.2	Att lita på gemenskapen.....	7
2.3	Internetgemenskaper och den virtuella verkligheten	8
2.4	Uppkomsten av stödgrupper	9
2.5	Stödgrupper på internet: på vilka grunder väljs en stödgrupp?	11
2.6	Gemenskapen genom språket	12
2.6.1	Att dela med sig – att vilja och våga.....	13
2.6.2	Språket i subkulturer – att dela språk är att dela gemenskap.....	14
2.7	Den emotionella och affektiva gemenskapen	15
2.8	Smittande affektioner – cirkulationen av emotioner och identifikation	16
3	FORSKNINGENS SYFTE OCH METOD	19
3.1	Forskningsintresset	19
3.2	Forskningens frågeställning och forskningens syfte.....	20
3.3	Tråden Hopp och försök	21
3.4	Materialinsamlingsprocessen och det etiska ansvaret	22
3.5	Metod.....	23
3.5.1	Netnografi	23
3.5.2	Tematiska analysen av gemenskapen	25
4	ATT FEBRA TILLSAMMANS.....	30
4.1	Välkommen till gruppen – den virtuella tråden som gemenskap	30
4.2	Att sammanfatta vardagen	34
4.3	Den röda tråden i den virtuella tråden – den normativa formen av gemenskapen.....	35
4.4	Gemenskapens språk	38
4.5	Gruppstilen – den kollektiva skriften	40
4.6	Koderna.....	41
4.6.1	Neutrala koder.....	42

4.6.2 Grova allegorier	43
4.6.3 Förkortningar	44
4.6.4 Humor och språk.....	45
5 ATT BEHANDLA SIN BABYFEBER VIRTUELLT: VANLIGA TEMAN I GEMENSKAPEN.....	47
5.1 Stöd genom kunskap – att uppsöka rätt gemenskap	47
5.2 Den affektiva kvinnan i en empatisk gemenskap	53
5.3 Kvinnornas egna emotioner.....	55
5.4 Affektioner för andra	56
5.4.1 Kamrat-känslan	57
5.4.2 Empati	58
5.5 Kvinnokroppen, hälsan och det kliniska iakttagandet av sig själv	62
5.5.1 Den inre kalendern och kroppen som objekt för yttre påverkan.....	62
5.5.2 Främjande och motverkande effekter – Häxkonster och giftämnen.....	65
5.5.3 Den lugna mannen – den ivriga kvinnan	69
6 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION	71
6.1 Sammanfattning av resultaten i del 1.....	71
6.2 Sammanfattning av resultaten i del 2.....	72
6.3 Diskussion.....	74
KÄLLOR	77
BILAGOR.....	83

1 Inledning

Under de senaste åren har den låga nativiteten i Finland varit på tapeten både inom politik och media. Antalet födda i Finland har gått ner sedan 1990-talet (Miettinen & Rotkirch, 2008) och minskningen har accelererat ytterligare under de senaste fem åren (Statistikcentralen, 2016). Det finns flera orsaker till detta. Frivillig barnlöshet är mer accepterat och vanligt förekommande än förr. Tyvärr är var femte kvinna i fertil ålder ofrivilligt barnlös. Att slutföra studierna eller att förbättra sin ekonomiska situation innan man planerar barn är även något som drar ut på tiden för barnanskaffning, och för vissa beror dröjsmålet på att man inte hittat en partner att få barn med (Miettinen & Rotkirch 2008, 7–8). Samtidigt som nativiteten minskar finns det ändå individer med en stark längtan efter ett eget barn, det som i folkmun kallas babyfeber (Rotkirch 2007).

Denna längtan har man forskat i då det gäller ofrivillig barnlöshet och befruktningsproblem, men själva fenomenet ”babyfeber” har fått mindre uppmärksamhet inom sociologisk forskning. En del teorier hänvisar till barnlängtan som något genetiskt, biologiskt eller evolutionärt (Rotkirch 2007), medan andra teorier lägger tyngdpunkten vid sociokulturella kvarlevor (Beck & Beck-Gernsheim 1995). Oavsett vad längtan beror på är den starkt närvarande för många. Enligt Väestöliittos utredning berör den oftast personer i åldern kring tjugo. Samma utredning visade även att babyfebern ofta sprids genom sociala nätverk (Lainiala 2016). Det intressanta är därför att förstå hur babyfebern upplevs, tar uttryck och behandlas av dem som upplever den. Ett bra sätt att få denna insikt är att studera platser som är ägnade åt behandlingen av denna längtan. Samtidigt är dessa platser struktur och funktion intressanta ur en social synvinkel.

Syftet med denna avhandling är att belysa hur längtan efter barn behandlas på internet och på vilket sätt denna gemensamma babyfeber kan skapa och upprätthålla en gemenskap virtuellt. Genom att illustrera hur gemenskapen används för att tillsammans gå igenom processen att försöka bli gravid, ämnar jag bevisa att internetgemenskaper kan vara till stor nytta för individer på det emotionella planet.

En diskussionstråd¹ på internetsidan vauva.fi har fungerat som materialkälla för min studie. Med hjälp av den virtuella metoden för etnografi, det vill säga netnografi, har jag bildat mig en uppfattning om hur tråden används för att kollektivt följa med och evaluera försöksprocessen att bli gravid. Genom metoden tematisk analys har jag vidare tolkat de olika temana som kommit fram i materialet. Genom att tematisera olika ämnen som ofta behandlas i gemenskapen har jag kunnat få en insikt i vad längtan efter barn faktiskt kan betyda för personer som berörs av denna längtan. Samtidigt har olika teorier som förklarar gemenskapen använts i tolkningen av mitt material, detta för att förstå vad som gör att babyfebern gärna eller hellre behandlas tillsammans med andra på internet istället för exempelvis med vänner eller partnern. Även affektionsteorier har spelat en viktig roll i denna fallstudie. Babyfebern är ett ytterst emotionellt ämne i sig, och i den virtuella gemenskapen bemöts medlemmarna även emotionellt av varandra. Den affektiva miljön är därför beskrivande för gemenskapen i fråga. Genom att anpassa affektionsteorier till studien har den unika gemenskapen samtidigt en generaliserbar nivå som kan förklara varför ett flertal gemenskaper för personer som lider av babyfeber finns just på internet.

Jag inleder med att presentera teorier om gemenskaper för att belysa vad gemenskaper över huvud taget är, och på vilket sätt de fungerar i dagens läge. I detta sammanhang tas även språkliga och affektiva nyanser av gemenskaper upp för att illustrera det som går att finna i mitt material. Efter det presenterar jag närmare mitt material och vilka metoder jag använt för analysen av materialet. Därefter presenteras resultaten i två kapitel för att belysa skillnaden mellan det strukturella för gemenskapen och det tematiska. Slutligen gör jag en sammanfattning av resultaten och sedan resonerar jag hur det kunde forskas vidare samt hur gemenskapen för personer med babyfeber reflekterar över det postmoderna samhället där gemenskaper bildas virtuellt.

---

¹ En *tråd* på internet avser diskussionsforum där samtal följer som ett svar på ett visst ämne och där inläggen följer en kronologisk tidsordning, *webopedia.com*, 2016.

2 Teoretiska utgångspunkter för postmoderna gemenskaper

I detta kapitel presenterar jag teorier i relation till gemenskaper. Jag inleder med att förklara gemenskapens historia ur ett sociologiskt perspektiv, varianter av gemenskaps typer och dess fördelar för individen. I samband med detta kommer jag även att förklara vad som avses med det postmoderna tankesättet för gemenskaper och vilken innebörd det har. Med detta vill jag belysa det som uppfattas attraktivt med gemenskaper i dagens läge. Därefter lyfter jag fram de virtuella stödgrupperna allmänt, eftersom de belyser tendenser som även går att betrakta i mitt material senare i analyskapitlet. Härfter presenterar jag kort språket på internet och i virtuella grupper för att belysa den gemenskapsstärkande effekt kommunikationen kan ha. Jag presenterar även det affektiva i gemenskaper, för att förklara hur affektion kan bidra till inklusion och exklusion. Genom detta förklarar jag även hur det emotionella påverkar stödgruppsfenomenet i mitt material samt i allmänhet.

Innan jag går in på gemenskapens historia vill jag klargöra val av begrepp jag använder genom hela min avhandling. Inom samtida sociologin talas det om att vi lever i en senmodern, eller postmodern tidsperiod (Saastamoinen 2012, 57). Eftersom begreppet postmodern ofta föredras då man talar om virtuella gemenskaper (Saastamoinen 2012; Young 2007), kommer jag att använda mig enbart av begreppet postmodernism. Samtidigt är det skäligt att klargöra begrepp så som online och offline. Med online avses de handlingar som utförs på internet och med offline avses allt som sker då man inte är uppkopplad till nätet.

2.1 Gemenskapens historia

I sociologin har community-begreppet varit i flitig användning både teoretiskt och i praktiken. Flera av sociologins klassiker behandlar *community* speciellt i kontrast till det samhällseliga. *Community* är översatt till gemenskap på svenska, vilket dock inte har den samma etablerade klangen som det engelskspråkiga ordet. Därför ämnar jag kort gå igenom community-ordets betydelse och hur jag använder den svenska motparten gemenskap.

Leena Eräsaari (2012) förklarar *community*-ordets etymologi och skillnaden mellan *community* och gemenskap (fin. *yhteisö*). Gemenskap blev ett vanligt uttryck senast under 60-talet i det finska samhället då ordet spred sig från det engelska språket till Finland. Med *community* syftades det från början på *commons*, det vill säga vanliga människor, eller underklassen, och senare även på att man har något gemensamt, *in common*. *Community* har även varit starkt platsbundet, men är numera mer vagt beskrivande. Det gemensamma med alla begrepp som kan antas vara härstamningen för gemenskapen är att de väcker positiva och varma associationer. Gemenskapen är något intimt och varmt, i motsats till ett kallt, byråkratiskt och individcentrerat samhälle (ibid., 69–70).

I Finland har ordet gemenskap ofta syftat på något platsbundet, till exempel en byggemenskap, ett grannskap eller en arbetsgemenskap. Den kan även känneteckna människor som delar en gemensam kod för beteende eller aktivitet, exempelvis yrkesgemenskaper. Ett tredje sätt som kännetecknar en gemenskap kan bestå av en gemenskap bunden av en solidaritet, en känsla av ett ”vi” eller liknande särdrag hos individer, till exempel organisationer så som miljöförbund eller fackföreningsrörelser. Det som är gemensamt för alla dessa olika former av gemenskaper är att gemenskapen kännetecknas av medlemmarnas likformighet och gemensamma agenda. Gruppmedlemmarna binds ihop på något sätt både för den som betraktar dem utifrån, samt för dem själva (Rantanen 2002, 12).

Enligt John G. Bruhn (2005) finns det ingen entydig överenskommelse om en definitionen av gemenskap, men den allmänt accepterade innebörden antyder på att det är relationer mellan människor i en grupp, på en specifik geografisk plats eller virtuellt i internetrymden, där relationerna bygger på mer än en tillfällig vetskap om varandra. Dessa relationer är djupare än flyktiga relationer eftersom gruppmedlemmar ofta delar gemensamma mål, värden och till och med levnadssätt. Dessa delade värden och mål kan förstärka varandra, samt skapa positiva emotioner vilket resulterar i ett slags ömsesidigt engagemang och ansvar. Gemenskaperna varierar, vilket även individerna som är medlemmar i dem gör, men gemenskapen som begrepp innebär även en slags kontinuitet i kamratskap och tillhörighet mellan medlemmarna. Dessa medlemmar väljer själva att associera sig med varandra, eller koppla upp sig elektroniskt till varandra (ibid., 12–13). Erich E.H. Loewy (1993,

234) definierar gemenskapen dessutom genom medlemmarnas egen tro på den, det vill säga att medlemmar inom gemenskaper tror på att gemenskapen förenar dem vilket är ett värde i sig själv. Loewy menar att i sådana gemenskaper är solidariteten orubblig samtidigt som den har ett starkt syfte. Detta kan sägas motsvara vad Bruhn (2005, 13) kallar för en ”sluten” eller ”stark” gemenskap .

Bruhn menar att gemenskapen som begrepp är emotionellt laddad samtidigt som den representerar tradition, medan samhället symboliserar förändring och rationalitet (ibid., 36–37). Under historiens lopp har flera socialvetare varit oroliga över att övergången från det förra till det senare skulle ha negativa konsekvenser för mänskligheten (Saastamoinen 2012, 40–42). Antti Hautamäki skriver att då det moderna mekaniska samhället ersatte de levande gemenskapliga banden och relationerna mellan människor ledde det till en negativ skiftning eftersom det skapade ett tomrum mellan individen och den gamla gemenskapen (Hautamäki m.fl., 2005, 7–13). På grund av den flerdimensionella förändringen i människornas liv har jakten på en ny gemenskap för att ersätta den gamla blivit allt viktigare anser Hautamäki. Nyare samhällsforskning betonar därför att gemenskaper inte grundar sig på lokal växelverkan, utan snarare på en eftersökning av betydelser och identitet. Fantasin och förmågan att se betydelser och samband, är de viktigaste uppehållarna av gemenskapen, eftersom det även är de faktorer som får en människa att ty sig till dem (ibid., 8–9).

2.2 Gemenskapens anda

Det som gett nya insikter om gemenskap är nätverk som öppnat möjligheter till globala sammanslutningar och som lett till internetgemenskaper online. Gemensamma intressen sammanför människor som inte känner varandra eller eventuellt aldrig kommer att träffa varandra offline, och de skapar genom kommunikationen en gemenskap trots det. Hautamäki (m.fl. 2005) tillämpar Gerard Delantys tanke om tillhörighet (*belonging*) som gemenskapens basfråga. Denna tillhörighet förverkligas dock inte genom växelverkan, utan genom en konstant kommunikation, som aldrig upphör. Kommunikation och sökandet efter

gemensamma innebörder, anser Hautamäki, är det som skapar nutida gemenskaper (ibid., 9–10).

2.2.1 Typer av gemenskaper och deras innebörd för individen

Zygmunt Bauman (2001) delar upp gemenskaperna i två kategorier beroende på deras karaktär. Denna kategorisering följer Immanuel Kants koncept om estetiska och etiska gemenskaper. Estetiska gemenskaper uppgörs av allmänt accepterade överenskommelser som tolkas som objektivitet och som därmed är oberoende av gemenskapens medlemmar. Estetiska gemenskapers gränser är öppna, de är lätta att ansluta sig till, samt att lämna dem. De bygger på ett kontrakt som ändå inte är bindande, utan det räcker att man delar ett slags upplevelser genom gemenskapen, vilket innebär att man då faktiskt är med i den. Ett av Baumans exempel på detta är nöjesbranschen, där idoler så som artister eller skådespelare dyrkas av publiken som bildar en slags samhörighet utgående från en gemensam idol, men det finns även andra varianter av estetiska gemenskaper. En annan form av dessa är så kallade problem-centrerade gemenskaper, där individerna kämpar med något individuellt problem, som de sedan kan slå sig tillsammans för att kämpa emot tillsammans. Ett exempel på en sådan estetisk gemenskap är viktväktarna, där individernas personliga problem är delat av alla som är medlemmar i viktväktarna. De har alltså ett gemensamt problem, som ändå är personligt (ibid., 58–73).

Dessa gemenskaper fungerar alltså som en plats där individen kan ta sina personliga bekymmer och hänga upp dem för en gemenskap så att de tillsammans kan lätta på individens börda. Sådana gemenskaper lever så länge de är nyttiga, och individerna kan överge dem då de inte längre behöver dem. Eftersom gemenskapen uppfyller endast en specifik funktion är det lätt att överge den senare, vilket leder till att det är en mycket låg tröskel för individer att ansluta sig till sådana gemenskaper. Det är inte frågan om ett evigt kontrakt, och det finns inga sanktioner då man överger den. Motsatsen till den estetiska gemenskapen är den etiska, där medlemmarna binder sig till långvariga band och känner ett ansvar för varandra (ibid., 69–71). Jag hävdar att gemenskapen mitt arbete behandlar inte är en etisk gemenskap, trots dess intensitet, utan att den snarare fungerar som en problem-orienterad estetisk grupp. Dock finns

det skäl att överväga en eventuell blandning av både estetiska och etiska gemenskaper, och detta kommer jag att behandla i diskussionsdelen.

2.2.2 Att lita på gemenskapen

Vilken roll har gemenskaper då? Rantanen (2002, 12) säger att människan av idag är mera en individ än en medlem i någon grupp, och att grupper kan bytas ut och växlas emellan friare än förut då man till exempel föddes i en bygemenskap och levde i den livet ut. Detta skulle alltså betyda att gemenskaper fungerar närmast som instrument för att besvara en individs behov. Bauman (2001, 12) säger att människor vill tillhöra gemenskaper för att det skapar trygghet. Cohen (1997) beskriver människor som sociala varelser, för vilka det är viktigt att tillhöra en grupp. Speciellt viktigt är det att tillhöra sådana grupper som uppfyller någon funktion i gruppmedlemmens eget liv. Vilken funktion det är, avgörs av personens livssituation, erfarenheter, fördomar, förväntningar och så vidare. Cohen menar att då en människa hittat en sådan grupp som bemöter ens egna behov, anpassar hon sig och anammar gruppens sätt, för att passa in och bli accepterad (ibid., 44–54). Cohens förklaring är liksom en blandning av det instrumentella förhållningssättet Rantanen har, samtidigt som han ser människan rent av som ett flockdjur, vilket till en del motsvarar Baumans trygghets-tes. En postmodern gemenskap kan alltså sägas ha en funktion för individen på ett annat sätt än tidigare då man var bunden till samma gemenskap genom hela livet. Gemenskapen behövs fortfarande, men den går att utnyttjas bättre för individuella behov. Den skapar trygghet, men endast om man ansluter sig till rätt gemenskap. Det är individens egen uppgift att hitta sin väg, och endast då hon har hittat sin rätta plats är gemenskapen till nytta för henne.

Samtidigt är inte alla postmoderna gemenskaper fritt valbara. I Johanna Rahunens pro-gradu avhandling (2015) belyses detta genom ett grannskap där gemenskapen formas oavsiktligt. I avhandlingen studerade hon hur det sociala livet formas i ett urbant grannskapsområde genom familjernas barn. Det visade sig att grannarnas sociala växelverkan främst sköttes genom barnens kontakter sinsemellan medan de vuxna främst kände gemenskapen genom dessa kontakter. Rahunen tolkar detta som en slags informell social kontroll, där gemenskapen vilade på ett ömsesidigt tillit mellan föräldrarna, trots att växelverkan gällde främst barnen och ärenden i relation

till dem (ibid., 73). Oberoende om gemenskapen valts av individen eller individen kommit in i den av en slump verkar det som att tilliten är det viktigaste kriteriet för en fungerande gemenskap. Själva tilliten i gemenskaper i kombination med ett gemensamt intresse, vare sig det är grannskapets barn eller babyfeber, verkar vara av stor betydelse för att en postmodern gemenskap skall uppfylla gemenskapens kriterium.

2.3 Internetgemenskaper och den virtuella verkligheten

I detta avsnitt presenterar jag gemenskapsteorier i anknytning till det virtuella, det vill säga hur dessa kan överföras till diskussioner på internet. Jag inleder med att definiera virtuella gemenskaper som så kallade ”äkta”. Detta är viktigt eftersom användningen av internet ibland har kritiserats för att vara snarare gemenskapsbrytande än skapande, detta på grund av att det virtuella inte uppfyller kriterier för en ansikte-mot-ansikte interaktion (Slevin 2003; Wellman 1999). Jag vill alltså här illustrera teorier som förstärker tesen om att internetgemenskaper inte gör människor mer asociala och ensamma, utan tvärtom beskriva vilken betydelse internetgemenskaper kan ha för individer och på vilket sätt det sociala kan uppfyllas trots att den fysiska närvaron av människokroppar saknas i interaktionen. Efter detta ämnar jag förklara orsaker till att internetgemenskaper uppstått genom att studera uppkomsten av stödgrupper i allmänhet.

Benedict Andersons menar att alla gemenskaper egentligen är föreställda så till vida att det är endast människornas egna uppfattning om gemenskapen som gör det till en gemenskap. Andersons mest kända exempel på en föreställd gemenskap är nationalismen (Anderson 1983), men konceptet har även överförts till diskussioner om gemenskapskänslor bland användare av nätverksburna diskussionsplattformar, det vill säga virtuella gemenskaper (Porter 1997; Wellman 1999). Det som kan tänkas vara parallellen mellan nationalismen och virtuella gemenskaper är att det i båda ingår en stor massa människor som inte känner varandra, men som ändå känner en samhörighet. I nationalismen kan det handla om känslan som råder då alla i publiken på en idrottstävling står upp och sjunger nationalsången, medan det i virtuella gemenskaper handlar om att ansluta sig till samma plats i internetrymden.

Det sociala är alltså det som formar gemenskapen, och den omformas och förstärks genom det konstant närvarande sociala bandet (Porter 1997). Ett materiellt objekt behöver inte vara närvarande för att det sociala bandet, och därmed det gemensamma, skall existera. Samtidigt är allt det materiella en förutsättning för det sociala bandet (Pyyhtinen 2014). Denna gemenskap är alltså verklig trots att den endast existerar i människornas medvetande, samtidigt som den är verklig, just för att det finns människor som upplever att de tillhör den.

David Porter (1997) förklarar begreppet virtuella gemenskaper som en enhetlig relation mellan personer och objekt (ibid., 8). För att förklara det virtuella, eller föreställda, beskriver Porter det som något som i vardagen kan beskrivas verka äkta/riktigt/sant men i själva verket inte är det, trots att effekterna av denna sanning kan vara likadana som om det faktiskt vore äkta. Det karakteristiska för det virtuella är alltså att den kan producera effekter, eller producera sig själv som en effekt (ibid., 9). Porters syn skiljer sig alltså från Pyyhtinens förklaring till vad det sociala bandet utgör i sig själv, det vill säga att det producerar en verklighet eller åtminstone en föreställd sådan. Det som jag avser med virtuell gemenskap i denna avhandling är uppfattningen att virtuella gemenskaper innehåller en rymd av kommunikation samt relationer bland personer som inte ser varandra eller sällan ens nödvändigtvis känner varandra, men ändå delar erfarenheter inom denna rymd (Porter 1997, 13). Jag hävdar att kvinnorna i mitt material känner att den effekt som den virtuella gemenskapen medför är i sig riktig, eftersom den uppfyller just den innebörd den skall uppfylla i kvinnornas liv. Detta motsvarar Pyyhtinens mening om det sociala som en förbindelse.

2.4 Uppkomsten av stödgrupper

I mitt material framkommer det flera element som kännetecknar en så kallad stöd- eller själv-hjälps-grupp. Stödgrupper har en starkt sociologisk anknytning på grund av att de ofta svarar på ett behov som finns i samhället. Intresset ligger i att utreda varför behovet av sådana grupper uppstått trots att det finns motsvarande offentliga tjänster och/eller familj och vänner som kunde tänkas uppfylla behovet. Detta tyder alltså på att de existerande varianterna inte upplevs tillräckliga, vilket i sin tur leder

till uppkomsten av grupper för kamratstöd. I detta skedet kan det finnas skäl för att definiera val av begrepp. Stödgrupp (Høybye, Johansen & Tjørnhøj-Thomsen 2005; Wright 1999), själv-hjälps-grupp (Aglen, Hedlund & Landstad 2011; Nylund 1996) och ömsesidig-hjälpsgrupp (Arminen 2004; Katz 1981) används för i stort sett samma fenomen beroende på författare, och jag kommer därför i fortsättningen att tala om endast stödgrupper för att vara så konsistent som möjligt. Oberoende om termerna innehåller små nyansskillnader kännetecknar de alla det fenomenet jag undersöker i mitt material. Det bör även konstateras att en hel del av den forskning som gjorts om stödgrupper har gällt bland annat missbrukare eller personer som lider av vissa sjukdomar. Att längta efter att få barn är inte en sjukdom, men eftersom de virtuella grupperna som behandlar babyfeber går ut på människors delande av erfarenheter, känslor, förhoppningar och kunskap, det vill säga har ett likadant innehåll som de stödgrupper där sjukdomar och missbruk behandlas (Eysenbach m.fl. 2004), kan termen stödgrupp även överföras på denna sort av gemenskap som beskrivs i min avhandling.

Marianne Nylund beskriver stödgrupper som en grupp, som bildats av personer som har ett gemensamt problem eller är i samma livssituation, och som har ett behov av att dela med sig av sina upplevelser och på detta sätt tillsammans lösa eller lindra sina personliga problem eller livssituation (Nylund 1996, 194). Historiskt sett har stödgrupper existerat i hundratals år, dock har de tagit annorlunda former då, och det runtomliggande samhället har också sett annorlunda ut, vilket då betytt att stödet har uppfattats som mer vardagligt (Katz & Bender 1976). I dagens läge kan stödgrupper klassas från allt till en politisk rörelse i ett samhälleligt större engagemang till små medlemsföreningar där lokalt kamratstöd erbjuds för personer med samma sjukdom eller symptom (Nylund 1996, 195–197). Det västerländska välfärdssamhället erbjuder en massa tjänster, stöd, skydd, vård och hjälp till de flesta problemen. Därmed avser det moderna sättet att använda termen stödgrupp något annat än vad det betecknade för hundra år sedan, då man hade större familje- och släktnätverk som man kunde utnyttja i högre mån och på ett högre plan. Mäkelä (1994) framför att moderna stödgrupper därför inte är samma sak som de ”gamla” stödgrupperna. De moderna kännetecknas av att de är ett alternativ till något annat, och inte den enda möjliga formen av hjälp.

Den kanske mest kända stödgruppen är AA-gruppen, som startat i USA 1935 på eget initiativ av några alkoholister som ville bli friska, men kände att de inte kunde göra det ensamma (Chappel & DuPont 1999). Senare har AA-gruppen fått fotfäste runtom i världen och är välkänd som en fungerande grupp även i Finland (Mäkelä m.fl. 1996). Stödgrupper på internet har även blivit allt vanligare, och en stor del av grupperna är riktade speciellt till personer som lider av sjukdomar, är beroende av rusmedel, eller något liknande (Aglen, Hedlund & Landstad 2011; Katz 1981). Flera författare definierar stödgrupper utgående från den ömsesidiga stödfunktionen, och stödgruppen ställs vid sidan om den offentliga hälsovården och servisen som den ersätter delvis eller helt (Bakardjieva 2003; Carlsen 2003; Hedelin 1999).

2.5 Stödgrupper på internet: på vilka grunder väljs en stödgrupp?

Såsom tidigare konstaterats har individer andra förutsättningar än tidigare att få stöd samt att ansluta sig till olika gemenskaper. Vad som drar individer i första hand till en viss stödgrupp beror på vilken typ och omfattning av stöd personen är i behov av. Barry Wellman beskriver stödjande gemenskaper (*supportive communities*) som gemenskaper där banden mellan människorna ofta är starka (Wellman m.fl. 1999, 1). Med starka band avses sådana relationer mellan människor där kontakten högst sannolikt inte brister, och som man har mycket kontakt med, exempelvis familjemedlemmar (Miyata 2002, 543). Detta stödjande element tycks dock upptäckas även i virtuella gemenskaper, trots att banden mellan personerna i dessa gemenskaper inte alltid är ”starka” (Wellman m.fl. 1999, 1). De starka banden kan därmed inte vara en förutsättning för att en gemenskap skall kunna fungera på ett stödjande sätt.

Hur kommer det sig att internetgemenskaper där medlemmarnas band till varandra sannolikt är svagare än till sina familjemedlemmar då föredras vid val av stödgrupp? En uppenbar förklaring är lättillgängligheten. Att anonymt kunna ansluta sig på egna villkor till en grupp, att vistas där just då man själv vill och hur man vill, gör att virtuella stödgrupper är lockande (van Uden-Kraan m.fl. 2008). Lockelsen är ändå inte långvarig utan trygghetskänslan och tilliten till de andra medlemmarna av gemenskapen. Trots att tilliten och det gemensamma intresset uppfylls finns det ändå

en större valbarhet att stödja sig på i svåra samtalsämnen hos olika grupper än vad som kan sägas om grannskap, där man inte kan välja sina grannar. Wellman och Gulia (Wellman m.fl. 1996) förklarar följande: den stödjande kraften är en av de starkaste nätverksuppehållarna inom internetgemenskaper oberoende av hur svaga eller starka banden personerna emellan är. Detta beror på att människor föredrar att ge och få stöd av andra personer med samma erfarenheter som en själv. Det väsentliga är alltså att vända sig till rätt sorts gemenskap för att få just rätt sorts stöd. Med ett visst problem vänder man sig till en viss gemenskap och med ett annat problem till en annan (Wellman m.fl. 1996, 336). Även Berger & Luckmann (1966) diskuterar betydelsen av fördelningen av kunskap. De poängterar betydelsen av relevansen, då en person förstår vad som är relevant och vad som är irrelevant, vad man skall göra för att uppnå en kunskap man inte själv har, men tror att någon annan besitter (ibid., 49–61). I denna kontext handlar det alltså om att välja rätt sorts stödgrupp. Vetskapen om att en viss stödgrupp är specialiserad på ett visst ämne är det som för en person till rätt plats. Först då personen hittat till rätt plats kan denne utnyttja stödet på det bästa möjliga sättet.

2.6 Gemenskapen genom språket

Kommunikationen är en stor del av det som utgör kulturen i gemenskapen både online som offline. Inom interaktionell sociolingvistik ses språk och kultur som meningsskapande i sin kontext snarare än genom förutbestämda teorier. Ordet interaktionell syftar även på att människors språkanvändning inte beror enbart på statiska kategorier så som ålder eller kön, utan att identitet och relationer till andra skapas, formas och upprätthållas genom ständig interaktion med andra (Bellander 2010, 34). Genom att skriva på internet kan man vara mycket anonym och opersonlig, samtidigt som texten kan vara starkt emotionellt laddad och betydelsefull. Även tekniska lösningar, samt moderatorer och regler sätter ramar för hur interaktionen kan uppehållas (Laukkanen och Vaattovaara 2012, 189–190). Det gemenskapsstärkande i kommunikationen beror till en stor del på vad som behandlas och hur, men för att kunna sköta kommunikationen överhuvudtaget måste gemenskapen kännas som en bra plats för detta ändamål. Jag inleder med att förklara vad som påverkar villigheten att dela med sig på gemenskaper för att belysa den

rådande stämningens inverkan på diskussionerna. Efter det presenterar jag allmän subkulturforskning gällande språkbruk både offline och online för att beskriva hur gruppsspecifika jargonger kan uppstå och på vilket sätt de förstärker känslan av gemenskap.

2.6.1 Att dela med sig – att vilja och våga

En orsak som leder till att människor gärna delar med sig av sina erfarenheter och kunskaper för att stöda och hjälpa andra beror på känslan av att gruppen är en gemenskap (Ardichvili 2008). Genom att ge och få, stärks banden mellan personerna som deltar i gruppen, och det förstärker vidare känslan av välbehag och trygghet. Socialpsykologiska studier har visat att det är stresslindrande för individen att dela med sig av dåliga nyheter. Samtidigt är det i motsatt fall lyckomaximerande att dela med sig av goda nyheter eftersom nyhetens signifikans blir större för en själv ju fler människor man får inviga i den egna lyckan och detta kallas även till social kapitalisering (Reis m.fl. 2010, 325).

För att komma så långt att man vill dela med sig av sig själv krävs det dock en främjande miljö. Marjo Laukkanen och Virpi Vaattovaara (2012, 187–214) har studerat former av interaktion på två olika diskussionsforum i Finland för att porträttera virtuell samvaro genom text. Det ena forumet, som skribenterna klassar som ett utrymme för formell interaktion, utgörs av en nätbaserad universitetskurs som endast är öppen för kursdeltagarna. Det andra forumet, ungdomssidan Demi, är en informell plattform som är öppen för alla (ibid., 189).

På den informella sidan Demi var användarna mer anonyma eftersom det ända igenkännbara var deras registrerade, påhittade användarnamn, till skillnad från dem som deltog i den formella nätkursen där alla deltog med sina riktiga, fullständiga namn (ibid., 194). På den mer anonyma sidan Demi rådde det mera kaos i form av provocering och bråk, medan språkbruket i det formella forumet var sakligt, och diskussionerna endast höll sig till det studierelaterade förhandsmaterialet. Laukkanen och Vaattovaara kom i sin analys fram till att känslan av tillit och säkerhet fungerar som grunden för ett gemensamt agerande och kollektivt tankesätt. Genom intervjuer med deltagarna kom de fram till att de som deltagit i den formella gruppen hade

lättare för att skriva ut sina tankar, än vad de som deltog i den informella gruppen hade. Då man känner sig trygg är det lätt att arbeta med varandra, alltså i detta fall kommunicera med varandra på ett bra sätt, och för att en internetmiljö skall kännas trygg, skall språkbruket vara så sakligt att ingen känner sig kränkt eller hånad. Sättet man skriver på har alltså en stor betydelse för hur gemenskapen upplevs och hur man själv vill delta i den (ibid., 198–201). Dessa grupper erbjuder verktyg för hantering, förståelse och acceptans samt ”*meaning-making*” (Aglén, Hedlund & Landstad 2011; 816). Detta sker via eget delande samt genom deltagande i andras berättelser.

2.6.2 Språket i subkulturer – att dela språk är att dela gemenskap

Att veta vad som är accepterat att säga i en viss kultur kallas kommunikativ kompetens. Att tala på ett visst sätt beror på kontexten och kulturen, och det förklarar även varför gruppmedlemmar ofta har liknande sätt att tala och uttrycka sig. Gemenskapen förstärks av ett homogent sätt att uttrycka sig, och man passar bättre in i gruppen genom att inte sticka ut, ifall man håller sig till samma sätt som alla andra gör (Nordberg 2007, 19). Hos flera marginaliserade grupper har det även uppstått en egen jargong till följd av denna kompetens (Gunnarsdotter Grönberg 2007).

På internetforum används ofta ett språk som efterliknar vanligt tal. I detta så kallade chatspråk är det vanligt att använda smileys för att uttrycka miner som man skulle kunna se eller avkänna av varandra i ansikte mot ansikte interaktion, och språkbruket i chatgrupper liknar annars också ofta vanligt tal för att härma vanlig interaktion så gott som möjligt. Detta kan innebära användning av flera utropstecken för att förstärka en effekt av till exempel glädje eller skräck, eller andra kreativa lösningar, så som användningen av flera bokstäver efter varandra för att efterlikna utdraget uttal, exempelvis ”jag är sååååå trött” (Gunnarsdotter Grönberg 2007, 245–248). Att skriva på ett sätt som efterliknar tal i ansikte-mot-ansikte situationer, gör dialogen mer levande, och förstärker känslan av kamratskap genom att avskala det kalla och formella och istället göra det mera kamratligt. Samtidigt är ordvalen på internet ofta kontextbundna till just internetkulturen, eller till en annan kultur som behandlas på internet (ibid.). Jarmo Lainio (2007) skriver exempelvis att i det svenska språket är ordet jumper ett låneord från engelskan, och det har fått ett eget uttal. Då ord lånas från andra språk eller kontexter och används till egen nytta och omformas så att den

passar in i ett nytt sammanhang talar man om kodväxling. Kodväxlingen är en central del av språkanvändningen (ibid., 261) och den går att betraktas speciellt bra på internet, vilket kommer att synliggöras i analysen. Med andra ord går det att dra paralleller mellan subkulturers språkanvändning samt mellan det språk som skrivs på internetforum. Gemenskapen formas i växelverkan med den kommunikativa kompetensen (Nordberg 2007) samtidigt som den språkliga kontextbundna jargongen gör att det gemenskapliga får sitt unika särdrag.

2.7 Den emotionella och affektiva gemenskapen

Affektionsteorier är relevanta för min studie, eftersom det affektiva och emotionella är en av de saker som bidrar till att gruppen övergår från att bara vara en grupp till en gemenskap. Därför kommer jag att presentera kort hur affektionsteorier kan tillämpas och speciellt hur det går att anpassa dem till gemenskaper överlag. Det bör även konstateras att begreppen emotion och affektion ofta blivit omtvistade angående deras skillnader och nyanser, vilket har lett till att flera författare även använder begreppen varierande (Gorton 2007; Tarlow 2012). I min avhandling kommer jag inte heller att försöka klargöra nyansskillnaderna, utan jag fokuserar istället på att presentera helheter för att sedan förklara hur den kan tillämpas i analys av gemenskaper.

För neuropsykologer har affektioner och emotioner varit relativt entydiga; de har innefattat känslotillstånd, oftast de sex baskänslorna ilska, rädsla, avsky, nedstämdhet, överraskning och lycka. Enligt Margaret Wetherell räcker denna tolkning av emotioner och framförallt affektioner ändå inte till, eftersom det inom olika grenar av socialvetenskaper går att studera dem mycket djupare och via olika närmandesätt (Wetherell 2012, 1–3). Det socialkonstruktivistiska perspektivet är en möjlig tillämpning av affektionsteorin, och Wetherell illustrerar den genom att presentera Antonio Damasio (2004) uppdelning av primära och sociala emotioner. Damasio kallar de sex baskänslorna för primära, och menar att dessa är universella och medfödda. Däremot är sociala emotioner inte lika förutbestämda eftersom de har skapats genom nya komplexa kognitioner. Affektioner så som blyghet, eufori, melankoli och förakt är exempel på vaga variationer av primärkänslorna. Det som

sedan skiljer åt de primära från de sociala emotionerna är individens egen förståelse för att inte bara uppleva en känsla, utan även veta² och förstå känslan (Wetherell 2012, 31–32).

Att förstå en känsla kan i den tidigare antropologiska forskningens anda kritiseras som otillräcklig, anser Wetherell, eftersom människor ofta uttryckligen bedömer situationen i fråga samt letar efter ledtrådar hos andra i omgivningen för att bestämma sig för vad just det är de själva känner. (Wetherell 2012, 50). De nyanser olika affektioner kan ge upphov till beror i stort sett på gruppmedlemmarnas personliga erfarenheter och förväntningar. Dessa erfarenheter och förväntningar gör samtidigt att det affektiva omformas så att den blir betydelsefullt för var och en, helst på det sättet personen i fråga tolkar och anammar dessa affekter. Därför är de primitiva baskänslorna otillräckliga för att förklara varför vissa emotioner uppstår just i vissa sammanhang, och detta skall jag förklara närmare här näst.

2.8 Smittande affektioner – cirkulationen av emotioner och identifikation

Affektion kan uppfattas som primitivt, och som något som existerar oberoende av vår vilja. Känslan av spänning i luften när man kommer in i ett rum där det just varit gräl är ett exempel på detta och används av flera författare för att illustrera hur atmosfären kan uppfattas av en utomstående person (Gorton 2007; Wetherell 2012). Spänningen är redan laddad, och en person som kommer in i rummet känner av det trots att hon inte varit med om grälet. Det primitiva räcker ändå inte enligt Wetherell till som förklaring till hur affektioner verkar, eftersom de även är aktivt skapade och behöver arbete för att bevaras, med andra ord är affektionerna i en ständig kretsgång (Wetherell 2012, 142–148).

Delad identifikation gör handlingar och affektioner begripliga, och formar basen för den konstruktivistiska diskursen. Den gemensamma identifikationen gör att man delar upp handlingar i till exempel rimligt eller orimligt, galet eller förnuftigt (ibid., 148). Identifikationen möjliggör säkert till en viss del det affektiva även i mitt

---

² Egen översättning av *knowing the feeling* Wetherell 2012:33.

material, eftersom det är lätt för kvinnorna att dela varandras känslor då de kan identifiera sig med samma problem.

Denna identifikation gör också att känslorna kan tolkas som kollektiva. Sara Ahmed (2004a) skriver att känslor inte enbart finns inombords, utan att de råder utanför inviden. Hon menar att känslorna lätt blir kollektiva då man exkluderar något som upplevs som ett hot, och inkluderar allt som känns tryggt. Som exempel på detta kollektiva känslomässiga fenomen använder hon nationalism och rasism. Att älska sitt land och att motsätta sig utomstående kan bidra till en känsla av en gemenskap bland alla som känner på samma sätt. Då man hatar tillsammans är hatet det som för hatarna samman. Emotionen är i detta fall den förenande kraften, och den uppstår till följd av ett exkluderande av ”de andra” och ett inkluderande av ”oss som känner på samma sätt gentemot de andra” (ibid., 25–26).

I sin essä *Happy Objects* går Ahmed (2010, 29–51) ännu djupare och förklarar hur smak och tycke påverkar spridningen av affektioner. Hon menar att det som alla människor i slutändan vill uppnå är lyckan (eng. *happiness*), och att lyckan inte betraktas som en väg utan som ett mål. Lyckan fungerar som ett löfte om något bra, och löftet om lycka styr oss mot särskilda objekt som vi tror att uppfyller löftet (ibid., 29). Detta förklarar även varför gemenskaperna består av sina medlemmar. Då tillhörandet till en gemenskap är frivilligt, ansluter en person sig till den eftersom den ger upphov till positiva känslor, man finner sin lycka.

Ahmed (2010) menar att lyckan är en subjektiv association, som fungerar som en brygga mellan välbehaget och objektet, och detta märks även genom spridningen av lycka, då ett leende kan smitta av från en person till en annan (ibid., 32–33). Ahmed kallar detta för ”klibbiga” affektioner (eng. *sticky*), då personer påverkas av olika objekt genom de associationer objekten har (ibid., 28–29). För Ahmed är identifikationen inte en tillräcklig förklaring för att förstå hur spänningar i ett rum man nyss stigit in i påverkar ens humör. Hon menar att ifall en person är färdigt spänd och nervös innan denne stiger in i rummet, är hon lättare mottaglig för att känna av spänningen i rummet då hon stiger in. Affektionen är då på samma sätt klibbig som då det gäller lyckan, och inverkar på vad personen drar till sig från omgivning. Detta är återigen beskrivande för grupper och gemenskaper med samma intressen, eftersom deras identifikation med varandra vilar till en del på premisser om

likadana sinnesstämningar samt genom vilket gemensamma mål, det vill säga vilken lycka, de vill uppnå (ibid., 36).

Även Kaisa Ketokivi har forskat i identifikation och sociala band. Hennes studier har inriktat sig på individer i stödgrupper. Ketokivi kallar dessa personer, som delar samma lidande och behov av stöd, för fellow sufferers. Det som förenar olika fellow sufferers är enligt Ketokivi deras gemensamma öde (Ketokivi 2009). Emotionerna och affektionerna i en stödgrupp laddas upp genom en känsla av ett öde som delas av varandra, och som även påverkar ens egen identitet. Ketokivi lånar Kathy Charmazs koncept "*loss of self*" för att förklara hur kroniskt sjuka personer kan ha en känsla av att mista sitt jag. Att inte kunna kontrollera sitt öde, samt de restriktioner och den isolation som en sjukdom kan medföra kan ge upphov till en känsla av att man inte *är* något annat än en sjukdom (ibid., 396). Detta menar Ketokivi att beskriver upplevelsen av att gå miste om sitt jag på en personlig nivå. På en social nivå kan det betyda att man inte kan umgås och träffa andra personer som annars skulle utgöra en stor del av personens liv. Även dessa dimensioner av att mista sitt jag förstärker vidare känslan av det gemensamma ödet hos personerna inom stödgruppen, och isolationen från den större massan förstärker vidare känslan av stödgruppens betydelse (ibid., 397). Ketokivi säger att det gemensamma ödet är det som får medlemmarna i en stödgrupp att hellre dela med sig av sina emotioner med varandra, än med till exempel familjemedlemmar. Detta passar även in på Ahmeds (2010) beskrivning av den gemensamma smaken och lyckan. Trots att behandla sin sjukdom inte kanske motsvarar allmänhetens uppfattning om lycka, är smaken och lyckan ändå inbakade i processen. Det gemensamma intresset är att lätta på bördan, och att bli kvitt den kan upplevas som lycka. Detta är då det gemensamma målet för personerna i stödgruppen, vilket kan tolkas som att det klibbiga objektet är resultatet av fördelandet av den personliga bördan. Associationen till slutmålet är då det som skapar de gemensamma, positiva emotionerna.

3 Forskningens syfte och metod

I detta kapitel förklarar jag varför jag valt att studera en internetgemenskap för barnlängtande kvinnor. Jag presenterar forskningens frågeställning och syfte och fortsätter med att presentera själva materialet. Jag lägger stor tyngdvikt på redogörelsen av materialets tekniska form, eftersom det kan vara svårt för läsaren att förstå hur diskussionerna fungerar utan denna bakgrundsinsikt. Jari Eskola och Juha Suoranta (1998, 106–107) poängterar även att etnografiska metoder lätt kan leda till godtycke, vilket gör det ytterst viktigt att redogöra för fältet på ett detaljerat sätt, så att läsaren får en insikt i de utforskade objektets olika vinklingar. Sedan redogör jag för materialinsamlingsprocessen samt hur den etiska aspekten tagits i hänsyn under materialinsamlingen och vid presentationen av materialet. Slutligen beskriver jag min metod och hur jag tillämpat den.

3.1 Forskningsintresset

Jag har länge intresserat mig för internetkultur och virtuella diskussionsgrupper i allmänhet. Min kandidatavhandling handlade om internets sociala funktion och det var klart för mig att studera detta fenomen närmare i min nästa avhandling. Jag övervägde att studera eko-, vegan- eller andra livsstilsgrupper men valde att studera en starkt emotionellt laddad gemenskap eftersom jag även var intresserad av affektionsteoretiska förklaringar för gemenskaper. Detta beslut beror delvis på att affektionsteorier på sistone fått mycket uppmärksamhet inom socialvetenskaperna (Wetherell 2012), vilket gjort att jag bekantat och intresserat mig för dem. Samtidigt insåg jag att affektionsteoretiska infallsvinkeln gav mig bra verktyg för att kunna förklara hur skillnaden mellan bara en enstaka grupp och en gemenskap kan uppfattas.

Jag fastnade för ämnet att längta efter barn, som i folkmun (Rotkirch 2007, 92) och på flera internetsidor även kallas babyfeber. Det etablerade uttrycket gav mig intrycket av att detta är ett fenomen som har berört, och som fortfarande berör många. Trots att individerna som upplever en längtan efter barn är omväxlande, är själva fenomenet bestående. Även om jag hört talas om babyfeber hade jag inte reflekterat över vad allt det innebär, och detta fäste min uppmärksamhet till

fenomenet på ett nytt sätt. Jag blev intresserad av att veta vad det beror på att jag stöter på babyfebern främst på diskussionsforum inriktade på ämnet, och inte allmänt i sociala medier där man till exempel stöter på kosttips eller roliga kattvideon. Även inom sociologin och andra socialvetenskaper har babyfebern fått mindre uppmärksamhet, och de studier som gjorts har främst behandlat de genetiska aspekterna (ibid., 1). Jag undrade om detta är ett tabubelagt ämne, och huruvida det var lättare att diskutera saken anonymt, samt hur de anonyma medlemmarna upplevde att de utgjorde en gemenskap.

3.2 Forskningens frågeställning och forskningens syfte

Efter att ha reflekterat över alla de aspekter som den virtuella gemenskapen innebar formades även min forskningsfråga och syftet med forskningen. Jag valde att hålla forskningsfrågan på en öppen nivå eftersom det gav möjligheter att studera gemenskapen som en fallstudie i enlighet med dess eget innehåll. Forskningsfrågan är:

Hur konstrueras och formas gemenskapen i en onlinegrupp för babyfeber?

Forskningens syfte är att få en förståelse för gemenskap på internet överlag. Samtidigt vill jag mer specifikt reda ut varför kvinnor som längtar efter barn samlas just på *internet* för att få stöd i försöksprocessen. Jag vill med studien även belysa *hur* försöksprocessen upplevs av kvinnorna. Framför allt intresserar jag mig för hur gemenskapen blir en gemenskap bland kvinnorna. Genom att analysera och tolka de teman som kommer fram i materialet kan jag positionera forskningsfrågan till att både besvara hur gemenskapen konstrueras samt illustrera de olika aspekterna av själva babyfebern. Genom att besvara min forskningsfråga genom hela analysen kan jag även bättre definiera mitt forskningsintresse. För att närmare belysa det studerade fallet och hur den öppna forskningsfrågan ger möjligheter till flerdimensionella tolkningar skall jag härnäst presentera själva materialet.

3.3 Tråden Hopp och försök

Materialet består av en finskspråkig diskussionstråd på internetforumet vauva.fi. Forumet är en internetsida som baserar sig på tidskriftsförlaget Sanoma Magazines tidning Vauva. Forumet är uppbyggt av olika barn- och babyrelaterade artiklar och reklam, samt genom olika huvudteman för diskussionstrådar. Dessa teman är till exempel småbarnsfostran, sexualliv, familjeliv, babyfeber och så vidare. Under dessa teman är det möjligt för användarna att starta egna diskussionstrådar. Forumet är speciellt inriktat för personer som vill diskutera barn och familj, men där finns även möjlighet för fri diskussion under ett tema ”valfritt ämne”. Jag har studerat diskussionstrådarna under huvudtemat babyfeber, eftersom just det är det relevanta för min studie. Det visade sig snabbt att det fanns ett hundratal olika diskussionstrådar gällande babyfeber, så jag valde ut en av de populäraste och mest relevanta trådarna för att noggrannare studera innehållet på just den tråden. Populäraste i detta sammanhang avser att tråden var bland dem som hade de flesta inläggen och unika användare. Med relevansen avses att de sex kriterierna uppfylls, som enligt Robert V. Kozinets (2010, 89) ska mötas i val av onlinegrupp. Dessa är 1) relevansen till forskningsfokuset och frågan, 2) aktiv genom regelbunden och färsk kommunikation, 3) interaktiv genom en flytande kommunikation mellan medlemmarna, 4) substantiell, alltså att det finns tillräcklig mångfald av inlägg 5) heterogen, tillräckligt många olika deltagare och 6) informationsrik, innehåller detaljrik och beskrivande data.

Tråden *Hopp och försök* består av 88 sidor, med 25 inlägg per sida. Inläggens längd kan variera från ett ord upp till en halv A4 eller mera, beroende på hur mycket användaren skriver. Tråden fungerar tekniskt sett inte som ett chatrum, i vilket deltagarna diskuterar i realtid och inläggen försvinner då man lämnat chatrummet, utan där de inlägg som man skriver på tråden blir kvar även om man stänger sin anslutning eller då en ny person kommer in på tråden. Detta möjliggör en långvarigare diskussion om ett ämne, eftersom diskussionen framskrider långsammare men ändå finns kvar att betraktas även om man inte skulle besöka tråden på en längre tid.

Tråden är öppen för alla, vilket innebär att man inte behöver vara registrerad användare på vauva.fi för att kunna läsa inläggen, men däremot behöver man registrera sig för att kunna skriva inlägg själv. Detta betyder att alla som aktivt deltar i tråden har ett unikt, registrerat användarnamn, som syns i samband med deras inlägg. Arja Kuula (2011) skriver att detta är vanligt på diskussionsforum som administreras av nättidningar. Att inga personuppgifter är publika bidrar till en slags anonymitet (ibid., 187). Samtidigt som den personliga identiteten hemlighålls kan gruppmedlemmarna ändå känna igen varandras användarnamn (Laukkanen & Vaattovaara 2012, 194). Anonymitet är därför inte en helt sanningsenlig term, och jag föredrar därför den nära besläktade termen pseudonymitet (Kozinets 2010, 70) som det ofta talas om när man refererar till onlinegrupper där användarna känns igen bara av deras påhittade användarnamn.

3.4 Materialinsamlingsprocessen och det etiska ansvaret

Materialet samlades in från april till augusti 2015, då tråden var 88 sidor lång. Innan jag inledde materialinsamlingen var jag i kontakt med en ansvarig på vauva.fis redaktion för att be om tillstånd att uträtta undersökningen. Kuula poängterar att trots att offentliga forum i princip får studeras fritt, specialfall bör tas hänsyn till av etiska skäl. Sådana forum bör studeras extra försiktigt där det diskuteras ömtåliga ämnen så som exempelvis psykisk ohälsa, eller där deltagarna utgörs av barn. Forskaren har ett stort ansvar i skyddandet av respondenterna, samt hur forskningen uppställs, och den bör anpassas efter situation och kontext (Kuula 2011, 184–186). Av denna orsak ansåg jag det viktigt att ringa till redaktionen och få godkännande för genomförandet av studien innan jag började. Efter att ha blivit beviljad tillstånd startade jag en egen tråd under temat babyfeber. På tråden skrev jag ett följebrev om vem jag är och vad jag gör, samt att alla inlägg som jag använder i min avhandling kommer att hållas anonyma. Jag lämnade även mina kontaktuppgifter där, så att jag kunde bli kontaktad ifall någon ville ställa frågor till mig angående min undersökning, eller berätta om sina egna erfarenheter av babyfeber och/eller stödgrupper (bilaga 1). Jag blev aldrig kontaktad av någon.

Efter att ha pseudonymiserat trådens namn och alla användarnamn jag använt, beslöt jag mig på grund av ämnets känslighet för att översätta alla inläggen jag skulle använda i avhandlingen till svenska från finska, för att ytterligare försvåra igenkännbarheten ytterligare. I och med översättningen av inläggen kändes det ibland som att viktiga nyanser av språket och formuleringarna gick förlorade, men samtidigt ansåg jag det viktigare att skydda gruppmedlemmarna. En viktig tankeställare var Kuulas (2011) påpekande om att diskussionsforum ofta kan upplevas av sina användare som privata, då de är starkt riktade till en fokusgrupp. Detta kan påverka hur öppet de skriver, då de glömmer att ”utomstående” också kan läsa det (ibid., 187), vilket är en ytterligare orsak till att jag ville försvåra igenkännbarheten så långt som möjligt.

3.5 Metod

Härnäst presenterar jag de metodologiska delarna av min forskning. Eftersom avhandlingen är en fallstudie förklarar jag hur jag använt mig av netnografi samt tematisk analys för att beskriva hur just detta material kan ses avbilda en unik gemenskap. Samtidigt ämnar jag illustrera dess generaliserbarhet ur flera aspekter. Genom att förklara hur de metodologiska delarna utgjort en helhet i själva analysprocessen ämnar jag även visa hur resultaten vuxit fram som en pågående process. Samtidigt vill jag lyfta fram hur analysen påverkat mitt beslut att uppställa resultaten i två delar.

3.5.1 Netnografi

Etnografi, som även påminner om kulturanthropologi, utgörs ofta av långvariga studier på fältet, där det studerade objektet utgörs av gruppers livsformer och sätt att uppfatta världen (Alasuutari 1994, 46), samhällstyper och sociala relationer (Kozinets 2010). Den etnografiska metoden används även för att studera socialt beteende och grupperingar på internet, och ibland kallas etnografi som görs på internet för *netnografi*. Det som kännetecknar etnografi online är att den även kan innehålla studier om det studerade fenomenet offline, och hur dessa realiteter möts på internet. Netnografin i sin tur brukar endast gälla det som sker på det virtuella fältet, och jämförelser mellan offline och online samt deras samspel har inte samma tonvikt då observationerna offline saknas (Kozinets 2010, 4–7). Inom etnografin är

forskarens fysiska och kroppsliga närvaro bland forskningsobjekten relevant (Paju 2013, 37), vilket inte sker i mitt fall då jag studerar redan existerande texter utan interaktion med skrivarna. Jag kommer att använda mig av begreppet netnografi för att klargöra att mitt forskningsfält endast har varit online.

Det var naturligt att välja den etnografiska metoden för att komma åt mitt material. Genom att studera gruppen under en relativt lång period fick jag en bra förståelse för gemenskapen samt hur babyfebern behandlades. Kozinets (2010) anser att etnografiska tillvägagångssätt är idealiska för att få en detaljerad och nyanserad förståelse av det sociala fenomenet man ämnar forska eftersom det hjälper forskaren att se helheter. Genom deltagande observation kan man få en grundlig uppfattning om gruppens strukturer (ibid., 55—56). Att studera inläggen flera gånger under en längre tid gjorde att jag kom in i både terminologin och kulturen på ett sätt som gjorde det lättare för mig att sedan analysera själva innehållet. Ifall jag skulle ha utträttat intervjuer skulle jag kanske ha fått en djupare insikt i vissa delar av materialet, men eventuellt missat något autentiskt som enbart kunde upptäckas genom att vara en observerande del av gruppen. Dessutom var materialet innehållsmässigt så rikt på information och olika teman att jag ansåg mig få tillräckligt med data för att kunna arbeta vidare med analysen utan intervjuer.

Trots att jag endast deltog genom observation och inte själv skrev inlägg på tråden kändes det som om jag var aktivt deltagande. Då jag studerade inläggen kronologiskt samt fäste uppmärksamhet vid användarnamnen, märkte jag hur berättelserna på sätt och vis framskred, och gemenskapen kändes levande även för mig. Jag upplevde att jag lärde känna gemenskapen och dess medlemmar. Samtidigt var det nödvändigt för mig som forskare att hålla mig objektiv. Jag känner att jag klarade av den delen bra, trots att mitt sätt att läsa inläggen var präglad av förståelse och empati. Jag anser att det empatiska förhållningssättet är viktigt ur ett etiskt perspektiv då det gäller känsliga och privata ämnen. Elina Paju (2013) skriver att etnografisk forskning till stor del handlar om forskarens egna reflektioner om sitt förhållningssätt till forskningsobjekten, och på vilket sätt dessa beskrivs och behandlas i forskningen (ibid., 42). Mina fältanteckningar möjliggjorde även ett bredare, reflexivt tänkande, eftersom de tvingade mig att stanna upp och behandla och analysera inläggen mera ingående än om jag bara hade satt igång med att koda materialet för att sedan

analysera det. Fältanteckningarna bestod mest av tankar gällande gemenskapens betydelse för kvinnorna, trots att dessa anteckningar främst var mina subjektiva antaganden vid det skedet. Kozinets (2010, 113–115) anser också att fältanteckningar har en viktig betydelse i netnografiska studier, då de fungerar som hjälpmedel för forskaren att skilja på data och observation.

En annan fördel med netnografin var att jag inte störde någon av gruppmedlemmarna genom min forskning, då jag inte deltog på tråden. Att endast observera gjorde även att inga utsagor påverkades av att jag skulle ha sagt eller frågat något. Materialet fanns alltså färdigt i den form jag använde mig av den. Detta menar Alasuutari (1994) att är ett idealiskt material, eftersom det redan finns oavsett om någon kommer att forska det eller ej. Ett sådant material kallas naturligt förekommande data³ och att samla material på ett detta sätt kallas diskret mätning⁴ (ibid., 74–57).

3.5.2 Tematiska analysen av gemenskapen

Etnografi, och därmed netnografi, är som forskningsmetoder inte fullständiga. De hjälper forskaren att betrakta det sociala fenomenet från ett visst perspektiv, och ger en god bild av aktörernas livsvärld och gemenskapens kultur, men erbjuder i sig inte verktyg för att analysera materialet som införskaffats. Därför bör andra metoder assimileras, och detta kallas även för bricolage (Kozinets 2010, 59). För att hitta olika teman med inslag av gemenskap i mitt material bestämde jag mig för att använda tematisk analys som metod vid analys och tolkning.

Hirsjärvi, Remes och Sajavaara (1997, 216–217) betonar analysen, tolkningen och resultaten som de viktigaste aspekterna av forskningen. Dessa delar av min avhandling utformades i ett ständigt samarbete mellan teorin och de teman jag lyfte fram ur materialet, vilket även Eskola och Suoranta (1998, 176) anser att är det viktigaste då man använder sig av tema-analys. I praktiken pågick en teori-empirisk-teori-process, då jag ständigt växlade mellan tidigare teorier och mitt eget material. Detta var stundvis mycket tungt och frustrerande, då det kändes svårt att avskilja var

---

³ Egen översättning av *naturally occuring data*, Alasuutari 1994:74-75.

⁴ Egen översättning av *unobtrusive measures*, Alasuutari 1994:74-75.

teorin slutar och analysen börjar. Att hålla i alla trådarna på en gång för att sedan reda ut dem var utmanande på grund av överlappningarna i de teman jag valt ut från materialet. Genom en fram och tillbaka- process lyckades jag dock slutligen hitta passande mönster för den teoretiska delen till min forskningsfråga, trots att där säkerligen ännu finns utrymme för förbättringar. Att språket skulle ta en så stor plats i min avhandling var jag inte heller helt förberedd på, vilket resulterade i att jag fick gå några steg bakåt och sätta mig in i sociolingvistik innan jag kunde fortsätta med analysen. Genom denna process med växlingen från teori till analys visade det sig att mitt förhållningssätt till materialet slutligen blev deduktivt (Bertrand & Hughes 2005, 120).

Detta är ett av sätten för att analysera ett material, men jag kunde även ha inlett analysen utan några teoretiska förhandsuppfattningar (Eskola & Suoranta 1998, 153). Jag ansåg ändå att en analys genom den teoretiska synvinkeln skulle erbjuda mig större insikt i vilka alla komponenter som faktiskt bygger upp gemenskaper, då det kunde hjälpa mig att fästa min uppmärksamhet på de rätta teman i materialet. Samtidigt fungerade det som ett verktyg för hur det lästa materialet kunde tolkas.

För att tematisera inläggen läste jag igenom materialet flera gånger. Då jag kände att jag fått en uppfattning om kulturen i gruppen, samt började förstå mig på språket, det vill säga förkortningarna och jargongen som användes, sökte jag efter olika teman som kom upp flera gånger. Jag märkte snabbt att det var fem ämnen som i stort sett övertog hela innehållet på tråden. Dessa var *hälsa*, *kroppen*, *kunskap*, *informationsbyte* samt *känslor*. Det fanns flera relaterande ämnen som även behandlades i någon mån, men inte lika övergripande. Sådana ämnen var bland annat sex och mannen. För att vidare analysera inläggen kopierade jag all data till en word-fil där jag manuellt förde in mina egna koder på de olika inläggen. Koderna var hälsa, kropp, kunskap om personens egen situation, informationsbyte, emotioner (oberoende vad de gällde eller vem eller vad de riktades till), mannen och sexliv. När materialet var kodat läste jag igenom det på nytt, sida för sida, för att se helheterna. Det var utmanande av flera olika skäl. Jag kunde ha märkt ett inlägg med flera olika koder, eftersom inläggen ofta innehöll mycket substans. Flera inlägg berörde skrivaren själv men innehöll även frågor och/eller svar riktade till andra gruppmedlemmar. Innehållet var inte heller alltid lätt att koda eftersom ämnen ibland

kunde överlappa varandra. Informationsutbyte som hade med kroppen att göra kunde ju både ha fallit in under huvudtemat hälsa, kropp eller kunskap.

Att plocka ut rätta teman från olika inlägg var arbetsamt. Elina Paju (2013) beskriver i sin doktorsavhandling barnens vardag i daghem och svårigheterna att analysera barnens enstaka uttalanden. Då hon skulle lyfta fram utsagor, exempelvis från snuttar hon filmat eller skrivit ner, saknades ofta kontexten, vilket gjorde att tematiseringen försvårades. Slutligen övergick hon till ett mer holistiskt sätt att läsa sitt material för att få en bild av helheterna i sina kontexter (ibid., 57—58). Trots att jag kodat teman enligt de ovannämnda kategorierna, måste även jag läsa inläggen och de inlägg som skrivits före och efter, noggrant och flera gånger, för att få en bild av kontexten.

Denna överlappning av teman kommer även att synas i själva presentationen av resultaten. Att jag valt att analysera ett citat från en viss synvinkel betyder inte att jag inte kunde ha analyserat det även från ett annat perspektiv. Eftersom det fanns så mycket innehåll i inläggen måste jag dra gränser och bestämma mig för vad som skulle behandlas och i vilket sammanhang. Genom att ta kontexten i beaktande försökte jag dra gränser och hålla mig till dem. Utan en begränsning skulle kodningen kunna hålla på för evigt (Eskola & Suoranta 1998, 158).

För att komma vidare med analysen bestämde jag mig för tre huvudteman under vilka koderna kunde föras in. Kunskap och informationsutbyte blev ett tema, känslor ett annat och hälsa och kroppen ett tredje. Dessa teman ansåg jag vara passande, eftersom så gott som alla inläggen passade in på något av dessa teman. Dessa teman styrde sedan mitt tankesätt genom hela analysen, eller åtminstone försökte jag använda dem som utgångspunkter för tolkningen. De mindre diskuterade ämnen, så som till exempel mannen, förde jag in under den mest passande kategorin beroende på kontexten i inlägget. Mannen kunde alltså exempelvis falla in under hälsa och kroppen eller emotioner, beroende på vad som förklarades i sammanhanget. Eftersom min forskningsfråga gällde hur gemenskapen konstrueras i gruppen försökte jag sedan dra slutsatser med hjälp av tidigare teorier som stöd för hur dessa olika teman bidrar till en känsla av gemenskap.

Hälsan, kroppen och allt som är relaterat till dessa, fick en säregen position i jämförelse med övriga teman. Detta beror på att hälsan och kroppen teoretiskt sätt främst faller under kategorin kunskap och informationsutbyte, och därför är i princip en onödig kategori. Jag ansåg ändå att dessa ämnen var av så stor vikt för kvinnorna i gemenskapen att det var viktigt att presentera dem även skilt under ett eget kapitel. Den förkroppsligade längtan efter barn var så starkt närvarande, att det kändes som den inte skulle bli rättvist presenterad om den enbart framställdes genom dess relevans för informationsutbyte. Då jag presenterar hälsan gör jag det alltså ur en synvinkel som belyser kroppens signifikans i gemenskapen, snarare än endast som en del av informationsutbytet.

Då jag presenterar resultaten har jag även tagit med andra aspekter som inte ursprungligen hörde till mina teman. Dessa är språket och humorn. Trots att även de kunde falla in under någon av huvudkategorierna har de innehållsmässigt en annan betydelse. Till skillnad från exempelvis kroppen behandlades språkanvändningen inte av kvinnorna i deras inlägg, men de fungerade som ett verktyg för att behandla andra ämnen. Det var intressant att märka hur starkt kvinnorna hade anammat det gemensamma språket och jargongen, och med min forskningsfråga i bakhuvudet insåg jag att det var ett tydligt tecken på gemenskap. Jag drog därför även slutsatsen att språket, samt humorn i relation till det, var en gemenskapsstärkare. Jag bestämde mig för att kategorisera språket enligt mina egna preferenser för att kunna förklara saken grundligare. Genom att förklara de olika sätten på vilka språket användes kunde jag bättre illustrera helheten av gemenskapen för läsaren. Jag ville inte riskera att den språkliga delen skulle bli för fragmentarisk om den endast skulle synas genom lösryckta citat. Detta ledde till mera användning av bricolage (Kozinets 2010). Jag kodade de olika språkliga uttryckssätten i olika kategorier. Jag uppdelade vissa typer av uttryck, samt användningssätt av språket, i olika kategorier för att sedan beskriva dess teoretiska egenskaper. Detta ledde till att studien till en liten del tog en induktiv (Bertrand & Hughes 2005, 120) form, vilket är kännetecknande för fallstudier (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 1997, 130).

På grund av den innehållsmässiga sillnaden i min analys gällande å ena sidan teman som kom upp ur kvinnornas inlägg, och å andra sidan det som kom upp igenom språkanvändningen, beslöt jag mig för att även presentera resultaten i två delar. I den

första delen presenterar jag det allmänna som beskriver gemenskapen både tekniskt och språkligt sätt. Denna del fokuserar alltså främst på gemenskapens uppbyggnad. I den andra delen av resultaten behandlar jag närmast de teman som kvinnorna skrev om, alltså de teman som kvinnorna ansåg vara viktigast. I andra delen försöker jag alltså illustrera hur kvinnornas samtalsämnen bidrar till gemenskapen.

4 Att febra tillsammans

I detta kapitel presenterar jag första delen av mina resultat, det vill säga formen och funktionen och användningssättet av gemenskapen. Detta kapitel är beskrivande till sin form, eftersom jag anser det viktigt att beskriva hur jag upplevt gemenskapen jag studerat. Jag inleder med att presentera gemenskapens tillkomst och hur medlemmarna anammat sig dess funktion. Efter det presenterar jag gemenskapens användningssätt i relation till kvinnornas vardag för att sedan illustrera hur gemenskapen bidrar till att kvinnorna använder den på ett så homogent sätt som möjligt. Slutligen behandlar jag språket rätt så detaljerat för att påvisa dess olika funktioner i gemenskapen.

4.1 Välkommen till gruppen – den virtuella tråden som gemenskap

För att belysa gemenskapen på det virtuella diskussionsforumet är det meningsfullt att granska gruppen kronologiskt från dess födsel, då den redan i sin skapelse ger riktlinjer för formen som den har genom hela dess livstid. Mitt material består av en tråd, som är en fortsättning på en tidigare tråd som blivit för lång. Personen som grundar den nya tråden blir den som i stort sett ansvarar över den nya gruppen. Grundaren skapar tråden genom att namnge den, samt genom att skicka första inlägget. Den som skriver det första inlägget får alltså önska de nya medlemmarna välkomna på det sättet hon själv önskar, och sätta ramar för hur hon önskar att gruppen skall användas.

I det första inlägget på tråden beskrivs gruppens funktion och hur funktionen skall förverkligas, och redan i välkomsttexten manifesteras gemenskapens mål. Det går att tyda så att den är en virtuell värld för likasinnade kvinnor, och att den är grundad för kvinnor som kämpar med att försöka få barn:

”Välkommen till en varm och hjärtlig stödgrupp. Här kan vi tillsammans febra och hoppas på ett plus på graviditetstestet. Här bland oss finns det kvinnor som nyss börjat försöka, sådana som försökt redan en längre tid, och allt där emellan. Låt oss spännas, hoppas och fundera tillsammans, skulle det här nu vara DEN cykeln, där lyckan träffar rätt! :)

Av de nya gruppmedlemmarna skulle det vara roligt att höra lite bakgrundsinformation (tex. Din ålder, vilket barn i ordningen är det du hoppas på,

hurudana känslor har du nu under försöksperioden, vilka graviditetsbefrämjande knep har du i bruk...), men detta är förstås inte obligatoriskt. Ifall du vill vara med på den återkommande listan, meddela din cykeldag (cd) och vilkente försökscykel (fc) i ordningen som pågår, eller när du har börjat försöka (bf). Jag önskar ett fruktbart år åt oss alla! :)”

Kvinnan som startat tråden definierar gruppen som en varm stödgrupp, där kvinnorna tillsammans kan lida av babyfeber, eller ”febra”, och hoppas på ett plus på graviditetstestet. Att kvinnan beskriver stödgruppen som ”varm” gör att gemenskapen får en positiv och välkomnande klang redan från början, vilket även Eräsaari (2012, 69–70) skrivit att är en kännetecknande association för gemenskaper. Kvinnans mål är alltså att gruppen skall fungera som en intim och varm miljö för gemenskap, och detta gör grunden för hur gemenskapen sedan används. Hon önskar höra lite bakgrundsinformation av de andra kvinnorna, så att hon kan lägga till deras uppgifter i en återkommande lista. Denna lista uppdateras oregelbundet men frekvent, vilket gör det lätt åskådligt för medlemmarna att följa med varandras rådande situation utan att behöva skrolla av och an mellan sidorna. Data uppger alltså i vilket skede av menstruationscykeln kvinnorna befinner sig i, hur lång menstruationscykeln är, hur många gånger de redan försökt bli gravida, och annan information som kan anses vara väsentlig.

Listan är som en egen statistik på medlemmarnas situation, och varje månad uppdateras även de som lyckats bli gravida i en egen kolumn, ”pluskolumnen”. De som blivit gravida brukar vanligtvis flytta över till en annan tråd, en tråd som är specifikt ämnad för gravida kvinnor, ofta enligt deras beräknade månad, och på så vis fungerar denna tråd, Hopp och Försök, endast som infartsport. Trots att gravida kvinnor byter grupp, bibehålls deras namn på listan, eftersom de ändå utgjort en stor del av gruppen. De har varit en del av gemenskapen, och de glöms inte och göms inte. En eventuell bidragande orsak till att kvinnorna som ”plussat” hålls med på listan är även det, att de ger hopp åt andra som ännu inte lyckats bli gravida.

Samtidigt som gruppen fungerar som ett infartsport, är denna grupp i flera fall en längre varande gemenskap för kvinnorna än till exempel en grupp för gravida mammor. Detta beror på att en kvinna är gravid endast i nio månader, men kan ha försökt bli gravid en mycket längre tid, och därför spenderat mera tid på

försöksgruppen än i själva väntetidsgruppen. Av denna orsak hävdar jag att denna gemenskap kunde klassas som en problemorienterad estetisk grupp, på det sättet som Bauman (2001) definierar typer av gemenskaper. Eftersom medlemmarna nödvändigtvis inte är delaktiga i gemenskapen livet ut, är den inte en etisk gemenskap i begreppets strikta bemärkelse. Dock har den ett större inflytande, på åtminstone vissa kvinnornas liv, än bara ett flyktigt instrumentellt övergångsställe, vilket gör att den inte heller är enbart estetisk. En stor sak som tyder på att gruppen spelat en stor roll för kvinnorna, även dem som blivit gravida och inte mera är i försöksstadiet, är inlägg sådana som följande:

"Hej alla febrare, vet inte vem alla som minns mig , men fc 1-5 skrev jag här, men efte ratt jag gav upp helt enkelt hoppade jag av listan. Jag har ändå varit här och läst hur det går för er och tänker fortsättningsvis göra det, trots att jag själv fick plus i testet 29.6. (--) Plusvindar och vårsol åt er alla, speciellt för dig Simba! :) Lilo 5+3 plussade 29.6. (7.fc)" - Lilo

Lilo berättar om sina egna erfarenheter, där hon blivit så förtvivlad att hon övergett hoppet om att bli gravid, och därför bett trådens grundare som ansvarar för uppdateringarna att hon tas bort från listan. Hon uppger att hon hoppat av den eftersom hon inte känt att hon längre kan vara "med" i gruppen. Listan har alltså fungerat som en manifestation av försöken, och då Lilo givit upp hoppet, kändes det som en konkret aktion att ta sig bort från listan. Det intressanta är även det att hon skriver att hon fortfarande läser aktivt hur det går för de andra i gruppen, och tänker fortsättningsvis göra det. Gruppen har alltså blivit viktig för henne, en gemenskap hon inte kan överge, trots att hon inte själv har "behov" av den längre. Även att hon önskar speciellt mycket lycka till åt Simba, kvinnan som startat den nya tråden, tyder på att hon känt henne tidigare i föregående tråd, och flyttat över med gruppen till nästa tråd.

Det att hon överhuvudtaget skriver ett inlägg, med dessutom slutinformationen om på vilken gång (den sjunde) hon blev gravid, får det att verka som att hon vill sporra och trösta de andra kvinnorna. Det verkar som att hon vill säga åt de andra, att hon inte heller blev gravid på första försöket, men se hur bra det sen gick. Om man orkar fortsätta tro och försöka kanske det blir bra till slut.

”(--)tack för att ni har lagt mig med på listan! Det här egna babyfebrandet blev på något sätt genast mer konkret, då jag märkte att jag är med i gänget. :)” – Vendetta

Listan aktualiseras även enligt kvinnornas egna ord, som en konkret plats för deras försökande, så som den nya medlemmen Vendetta skrev. Gruppen betraktas alltså som en grupp av kvinnorna, och att vara med på listan betyder att man tillhör kollektivet. Gruppen är alltså en gemenskap eftersom den för samman kvinnorna på ett plan där de upplever att de hör ihop, är ett gäng, trots att de inte ens vet varandras namn i offline-livet. Detta avspeglar samma sak som Andersson (1983) förklarar att nationalismen är, en gemensam känsla av att man hör ihop, trots att man inte känner varandra. En gemensam agenda, ett gemensamt mål, en gemensam faktor som skapar mening för personerna i gemenskapen är det som får dem att känna att de är en del av samma grupp.

Anderson (1983) kallar dock nationalismen för en imaginär gemenskap, eftersom den är föreställd hos individerna själva, inte en faktisk, fysisk gemenskap. Det som enligt Anderson är imaginärt i gemenskapstänkandet angående nationalism, är inte lika abstrakt i babyfebersgruppen. Trots att kvinnorna inte känner varandra offline, inte vet något om varandras personliga liv så som namn, yrke, hobbyn, bostads ort och så vidare, känner de till varandras pseudonymer, och mer eller mindre allt om varandras menstruationscykler. Gemenskapsmedlemmarna känner varandra på ett visst sätt, de känner eventuellt en annan sida av varandra, som inte vänner och bekanta i normala fall känner. Jag drar därför även paralleller till den informella sociala kontrollen som i Rahunens (2015) undersökning om det urbana grannskapet framställdes som en betydelsefull del av gemenskapen. Där de vuxna i granngemenskapen drog skarpa gränser för interaktion sinsemellan att endast omfatta barnen, kan gränserna i mitt material sägas utgöras av de teman som behandlas i gruppen. Det gemensamma intresset formas av längtan efter barn, men personliga saker som inte hör till det gemensamma intresset utesluts helt. Genom att inte blotta sig helt bibehålls anonymiteten, samtidigt som man ändå upplever en del av varandras liv och känner en gemenskap via dessa utgångspunkter.

4.2 Att sammanfatta vardagen

Gemenskapen utgör alltså mer för medlemmarna än bara en lista med statistik på hur det gått för dem under de senaste månadernas lopp. Den virtuella stödgruppen hjälper dem att bearbeta saknaden, frustrationen, ivern, och alla andra känslor som är kopplade till längtan efter barn. Den är ett redskap inbakat i en gemenskap. Känslorna upphör dock inte när kvinnorna stänger datorn, utan är en del av deras vardag mer eller mindre konstant, vilket de ofta beskriver i sina texter:

"(--) Jag känner mig på nåt sätt helt galet otålig och undrar hela tiden om jag eventuellt redan har några symptom och väntar som en galning på att något skulle ge mig orsak för att misstänka att det kunde vara frågan om graviditetssymptom så att jag sedan kunde göra ett test! Det har ju faktiskt bara gått en vecka sedan mensen tog slut och jag slutat med pillren, så det är helt onödigt att drömma här, men det känns bara som att dagarna inte går framåt och att jag inte orkar vänta! –Pan

Här förklarar Pan känslan hur dagarna släpar sig fram och hur tålamodet inte vill räcka till. Väntan på resultat är alltså så stark att det känns som om tiden står stilla och att det är svårt att koncentrera sig på annat. Detta kommer tydligare fram i Pans senare inlägg där hon bekänner att hon inte kunde hålla sig längre:

"(--)igår gjorde jag ett graviditetstest, trots att jag förväntade mig ett negativt resultat, men det kändes bara som att jag måste göra det! Nu fick jag på nåt sätt sinnesro och orkar koncentrera mig på annat då jag inte behöver fundera på att vad testet skulle visa! (--)"

Då hon använder uttryck som att "orka koncentrera sig på annat" får man den uppfattningen att babyfebern, och försöken att bli gravid, ockuperar hennes tankar konstant. Då hon gjort ett graviditetstest vet hon hur saken ligger till, och då kan hon igen fortsätta sitt liv som vanligt, till nästa ovulation. Kvinnornas tideräkning kretsar inte så mycket runt veckor och månader, utan snarare kring menstruationscykler och ovulationsdagar, eftersom otåligheten med till exempel testandet aldrig uttrycks i tid enligt kalendern, utan oftare enligt kroppens egen tid. Testandet är alltså en rutinmässig handling, som formar vardagen och beräkandet av tiden. För Eeva Jokinen (2005, 27–32) som forskat i vuxnas vardag och dess betydelse på makro- och mikronivå är de vardagliga sysslorna något som strukturerar tid och plats vare

sig det gäller att diska eller att gå på jobb. Till skillnad från vardagliga sysslor som gäller alla vuxna, formas gruppmedlemmarnas vardag även av andra rutiner. Tiden struktureras genom den egna kroppen som sätter ramar för hur och när man kan bli gravid, när man kan göra test och när det lönar sig att vara sexuellt aktiv. Förstås går gruppmedlemmarnas vardag även ut på annat, men i deras inlägg formas tidsmässiga strukturen i enlighet med menstruationscykeln.

På tråden kan kvinnan även rapportera om vad hon gjort och varför, vilket kan tolkas som en materialisering av allt som händer offline. På tråden för manlogg om sina beräknade ovulationsdagar, test som gjorts, konsistens av vitflytningar och så vidare. Genom att materialisera det som hänt under dagens lopp kan man även bearbeta känslorna som uppstått, samt få en känsla av samhörighet. Babyfebern är konstant närvarande i de barnlängtande kvinnornas liv, men då de skriver om det online tar själva gemenskapen, som är skapad för just det ändamålet, sin fysiska form genom det virtuella upprätthållandet. Det som får en kvinna att vara aktivt med, och motiverar henne att koppla upp på internet för att skriva om sina upplevelser och känslor, är samma som Rebecca Coleman (2010) uppger vara orsaken till att den virtuella internetsidan för viktväktarna fungerar bra för dess användare. Man får motivering, råd, kunskap, stöd och uppmuntran. Man kämpar med sitt problem konstant, men online kan man uppkoppla till andra likasinnade, för att få den bekräftelse man behöver. Denna grupp är för en medlem lika uppmuntrande som viktväktarna är för en bantande person. Maria Bakardjieva (2003, 304) skriver att det som alla de stödgrupper och andra internetgrupper hon studerat har gemensamt är att målet med gruppen är starkt anknutet till deltagarnas offline-liv. Detta gäller också för kvinnor som längtar efter barn. För dem är stödgruppen en plats där tankarna kan av- och utvecklas, och där man kan uppleva och dela dem kollektivt.

4.3 Den röda tråden i den virtuella tråden – den normativa formen av gemenskapen

Gruppen är inte en självklarhet i sig, eftersom den är vad medlemmarna gör den till. Hur man beter sig inom gruppen regleras av alla som medverkar i den, genom konformerande beteende, eller sanktioner. Med konformerande beteende avser jag

det sätt att skriva som verkar följa samma mönster. Mönstret är både till innehåll och till form rätt så överensstämmande. I gemenskaper är behovet av att bli accepterad och tillhöra gruppen ofta i en nyckelposition (Cohen 1997, 44) vilket också leder till att man inte vill sticka ut ur mängden. Eftersom medlemmarna har en syn på vad som utgör gemenskap, är de även måna om att normerna följs. Sanktioner behövs endast då någon bryter mot normerna. Detta är mycket synligt i sådana fall då det blir hetsiga dispyter och tvister. I många fall uppstår tvisterna till följd av missförstånd, eftersom det ibland är svårt att tolka en annans textinlägg då man inte kan se ansiktsuttryck eller höra den andras tonfall. Detta har också forskats av bland annat Daniel A. Menchik och Xiaoli Tian (2008). Kommunikation som endast baserar sig på text, kan eventuellt motverka positiva relationer mellan människor som annars har gemensamma värdesättningar, intressen och mål. I mitt material kan dessa intressen och mål vara till exempel ångestlindring genom delandet av tankar och utbyte av idéer som kan bidra till graviditet. Menchik och Tian har undersökt hur kommunikation som förs enbart genom e-mail korrespondens påverkar kvaliteten och uppfattningen om diskussionen, då samtalspartnerns ljud och ansiktsuttryck är frånvarande. Enligt författarna är det vanligt att missförstånd uppstår då samtalsparterna inte är på det klara med diskussionsämnets relevans, kontext eller om den uppfattas tvetydig. Även missuppfattningar om samtalspartens humör, så som tolkning av aggression, är vanligare då de handlar om annan än ansikte-mot-ansikte kommunikation. Detta är varken nytt eller överraskande, men det intressanta är hur missuppfattningarna, och de negativa känslorna som uppstår, behandlas.

I de fall där kvinnorna finner sig i en negativt laddad diskussion är de snabba att förmedla intrycket att de känner sig attackerade, att de känner sig sårade eller att de inte förstår varför en annan person reagerar som den gör. Det är vanligt att en utomstående medlem då griper in, för att se till att harmonin i gruppen återställs. Detta ingripande är vad jag kallar sanktion, eftersom den fungerar som ett reglerande verktyg mot ett normbrytande. Ingripanden kan dock göras på olika sätt, och nedan presenteras tre alternativa sätt att ingripa. I första exemplet hänvisas det till gruppens egna rättesnören som presenteras i grundarens välkomsttext, i det andra exemplet används en diplomatisk lösning som gäller alla i gemenskapen på lika grunder, och i det tredje exemplet närmar sig ingriparen bråket med humor och förståelse:

"(--) Jag tycker det stod i första inlägget välkommen till en varm och hjärtlig plats där vi kan diskutera (--)" - Baloo

"(--) Ta de lugnt nu människor, låt oss alla tacklas med vår babyfeber på det sätt vi känner för att göra det :) (--)" - Rusalka

"(--) Oho, vad mycket här har hänt!!! Var fanns popcornen då man behövde dem.... Nå men (--). Då man skriver på nätet kan man inte undgå missförstånd, trots man hur skulle vilja, men bra om ingen blivit sårad. Och jag kan ärligt säga att jag nog ibland då jag surffat på di här sidorna och sett vissa inlägg tänkt typ så här: Vad i #€%&%?##€%€? tänker den här personen egentligen?????!!!!!!(--)" - Mirjam

Trots att ingripanden görs på olika sätt, verkar de som att målsättningen med dem är att säkerställa samsamhet och harmoni inom gruppen, och att diskussionen kan fortsätta utan bråk. Det normativa beteendet är alltså att diskutera lugnt i samsamhet. Då detta inte lyckas ingriper andra gruppmedlemmar, just på grund av att normen har brutits. Gemenskapen har alltså formats i gruppmedlemmarnas medvetande till en varm och harmonisk plats, som bör upprätthållas som den är, och regleras vid behov. Det sista exemplet är ett bra exempel på virtuella ingripanden, eftersom den innehåller internetspecifika humor. Att säga "fram med popcornen" förekommer vanligt på olika internetforum. Det hänvisar till att en dramatisk händelse kan liknas vid en film, där man ofta äter popcorn, och det är något underhållande man kan se på utan att själv vara inblandad. Mirjams humoristiska vinkling på dramat som skett avslutas ändå med förståelse för att det kan gå snett då man diskuterar virtuellt, och att det inte skall tas för allvarligt eftersom sådant händer ibland.

Hur gruppen bör användas, och dess betydelse för kvinnorna är uppenbar. Genom att styra negativ interaktion till mer positiv kan gruppens medlemmar utnyttja den på det bästa sättet. Men kvinnorna reflekterar även ibland över gruppens funktion då det inte handlar om bråk. I följande citat beskrivs behovet av gruppen på ett tudelat sätt:

"(--)I sig är det ju jättetråkigt att vi är så många i en sådan här grupp och hur allmänt det är att det är svårt att bli gravid, oavsett om ens mål är första, andra eller femte barnet. Å andra sidan är det nog tur att det ändå finns en sån här grupp, där man kan få kamrattöd, när man inte riktigt kan få det i sin närkrets." - Myrna

Gemenskapen upprätthålls alltså via konkreta medel. Listan över statistiken på kvinnornas nuläge håller intresset i liv, då man lätt kan se hur det går för de andra. Effekten av kamratstöd är ständigt närvarande då man delar med sig och både får och ger hjälp åt varandra. Den gemensamma upplevelsen av kvinnokroppens komplexitet är även på tapeten mycket ofta, vilket tyder på att detta är en bra plats för att diskutera kroppen, då ingen annan som inte lider av babyfeber oftast kan tänka på sin kropp i likadana banor. Den terapeutiska inverkan av att få skriva ut sina egna tankar, och faktumet att det inte finns andra ställen att vända sig till, bidrar alla till att gemenskapen existerar och mår bra. Den svarar på alla de behoven kvinnorna har gällande processen av att försöka bli gravid, och är lätt tillgänglig så till vida, att det går att nå andra oavsett fysisk distans. Gemenskapen uppfyller alla behov den har skapats för att uppfylla, trots att det ändå den inte kan uppfylla är orsaken till varför den finns.

4.4 Gemenskapens språk

En orsak till att gemenskapen kan upplevas starkt är faktumet att gruppen är stilren i flera aspekter. En intressant aspekt i mitt material är språket. Det som kvinnorna skriver, är mycket informellt både till innehållet och till språkdräkten. Innehållsmässigt är allt som skrivs mycket intimt, men samtidigt är kvinnorna mycket öppna, och högst antagligen mer öppna än vad de skulle vara ifall det var tvungna att tala om samma saker med bekanta eller till och med med obekanta ansikte mot ansikte. Det formella har helt skurits bort trots anonymiteten – eller just tack vare den. Småprat existerar inte, utan kvinnorna går rakt på sak då de har någonting att säga. Monologerna och dialogerna framskrider som lättsamt prat som om man talade med en kamrat om alla möjliga olika vardagliga ämnen. Det kamratliga, öppna och respektfulla närmandesättet gruppmedlemmarna har gentemot varandra är det som Laukkanen och Vaattovaara (2012, 201) menar med en trygg internetmiljö. Det möjliggör talande om intima saker med främlingar då man inte behöver vara rädd för det man skriver väcker aversioner.

Rent språkligt är texterna rakt nedskrivna som om kvinnorna talade med varandra ansikte mot ansikte, snarare än ett städat bokspråk. Konversationerna är ytterst

vanliga då det gäller regler för allmän diskussion. Man ger utrymme, man ställer och besvarar frågor, precis som i vanligt samtal (Goffman 1981). Dock är det frågan om realtids samtal ej i realtid, eftersom alla medlemmar inte läser texterna samtidigt (Crystal 2001). Därför måste texternas samtalsaktiga natur bildas på ett annat sätt. Detta görs genom alternativa sätt för uttryckande av kroppsspråk, gester miner och tonfall. Texterna innehåller ofta olika symboler, smileys, för att till exempel utmärka skrivarens humör. Också i de fall någon enskild kommentar skrivits med glimten i ögat, och så vidare. Utropstecken och frågetecken används även flitigt för att visa att man är mycket förvånad, glad, arg och så vidare, och detta har Vincent Miller (2011) konstaterat att är vanligt förekommande i alla slags internetforum. Användning av flera utropstecken belyser alltså att man känner mycket av någon känsla, och att man är närvarande. Det unika materialet jag använt är alltså inte unikt i den bemärkelsen som gäller vanligt internetspråk och användningen av textinlägg på internetforum.

Även användning av små onomatopoetiska ljud som "hmm" och "äsh" skrivs ner för att göra texten mera levande (Crystal 2001; Gunnarsdotter Grönberg 2007). Sådana ljud som man använder i tal offline, men inte i annan litteratur eller formell text. Vid virtuell kommunikation är det allt mer vanligt att övergå till ett sätt att skriva som påminner om talat språk. Detta fenomen kallar Davis och Brewer (1997, 2) för elektronisk diskurs, samtidigt som även flera andra termer används av andra författare för samma sak. Davis och Brewer beskriver elektronisk diskurs som en slags jargong, som är vanlig, speciellt på internet, men även i offline-språk. Crystal (2001, 17 & 239) menar att den är en form av talspråk blandat med internetspecifika uttryck. Uttrycken kan härstamma i princip varifrån som helst (jmf. Lainios jumper. 2007, 261), och det märks även i språkbruket i mitt material. Språket följer en elektronisk diskurs, men dess specifika intryck är tagna från ord och vanor som är relaterade till babyfebern.

Detta är vanligt gällande alla diskussionsforum och flera andra internetbaserade nätverk, men det utmärkande för just denna grupp som mitt material hämtats ur är att den är säregen både till stilen, och angående det som jag kallar "koder". Med stilen avser jag den stil som gruppen delar, det vill säga det grupptypiska sättet att skriva inläggen, samt vad inläggen berör för ämnen. Min avsikt med att kategorisera inläggen med koder är att klargöra på vilket sätt ett eget språk uppehålls i en grupp

med gemensam stil, och med koderna avser jag de huvudkategorier som språket kan delas upp i för att förklara språkets och innehållets betydelse. Jag ska inleda med att klargöra stilen för att sen fortsätta med att beskriva koderna.

4.5 Gruppstilen – den kollektiva skriften

Det märkningsvärda är inte enbart i vad kvinnorna skriver, utan på vilket sätt de gör det. Det är mycket stilrent i den bemärkelsen att kvinnornas texter är svåra att särskilja ifall man inte kunde läsa deras användarnamn. De skriver på ett homogent sätt, vilket också gör att gemenskapen stärks, samtidigt som ingen sticker ut ur mängden (Nordberg 2007). Stilrent alltså i den bemärkelsen att texterna är trogna gruppens egen stil – det som jag kallar gruppstilen. Gruppen har en funktion, och den lämpar sig för en viss typ av kvinnor, kvinnor med babyfeber. Det utesluter redan flera människogrupper. Endast kvinnor, och kvinnor som längtar efter barn, kan delta i gruppen ur en pragmatisk synvinkel. Just detta homogena sätt att kommunicera är vad Gunnarsdotter Grönberg (2007) kallar subkulturers egna jargonger. Det är helt klart att en säregen jargong går att upptäcka i mitt material, samtidigt som samma jargong dock går att finna hos alla andra babyfebersrelaterade diskussionsgrupper. Subkulturen är alltså samma för alla dessa grupper, trots att gemenskapen blir sin egen just genom de särskilda trådarna med dess användare.

Gruppmedlemmarna har alltså något gemensamt med varandra, och därför kan gruppen omformas och leva vidare rätt så stabilt under samma premisser genom hela dess levnadstid. Eftersom det finns vissa tekniska och fysiska ramar som styr diskussionsforumets existens, samt ett specifikt ändamål, är det inte överraskande att gruppen även har en egen stil. I stilen ingår en holistisk, kamratlig och stödjande vänskap mellan okända personer, där man får tala om mig sig själv, men det även hör till att man kommenterar de andras situation. Denna stil kan dock enbart uttryckas genom språket, och det språket har kvinnorna gemensamt med varandra.

Stilen bildas alltså till följd av gruppens funktion, samt de faktiska principerna för hur ett diskussionsforum kan användas. På samma sätt hävdar jag alltså att mitt material har en egen stil till följd av dess form och funktion, som Simmel beskriver

till exempel konstens stil som ett svar på ett tings form (Simmel 2005). Formens betydelse klargör alltså stilen på så sätt att en person kan avgöra hur man skall använda sig av den, eller förhålla sig gentemot den. I mitt material är gruppstilen något som förklarar varför exempelvis språket som uppstått hållits så likadant och säreget, och hur medlemmarna, och framför allt nya medlemmar lär sig att passa in. Att stilen är konsekvent från början till slut går att beskåda både i föregående tråder gällande samma ämne, samt i de allra nyaste, vilket tyder på att stilen inte heller förändrats med tiden eller till följd av nya gruppmedlemmar. Formen och stilen finns och är som den är, på grund av att det finns ett behov för en gemenskap av just denna sort. Så som Miller (2011) beskriver att internetgemenskaper vilar på premisserna för relationer och gemensamt intresse, skapas också deras stil under samma grunder, och detta belyses även i mitt material.

4.6 Koderna

Koderna i samtalen är allegorier och eufemismer som förekommer ideligen, samt olika förkortade ord för termer, som även de används ofta. De som känner till vad förkortningarna och metaforerna står för känner till diskussionskulturen i gruppen. Koderna är alltså allt det som en person behöver behärska för att förstå språket i gruppen. De som inte vet vad något ord betyder måste då höra sig för ifall de inte går att härleda. Sådana frågor ställs dock i så fall i en helt annan tråd, inte i tråden där den okända termen förekommer. Detta har jag märkt genom att titta på mitt egna material och konstaterat att ingen någonsin ställer frågor om språkbruket där det oklara förekommit, och genom att granska andra trådar på vauva.fi, där till exempel trådens enda funktion är att ta reda på vad någon term betyder. Som exempel kan tas en tråd med rubriken ’ ”Klisterstrumpor för alla!” ’ (vauva.fi, 15.3.2016) där det frågades:

Vad då för klisterstrumpor? Vad menas med det? -Gäst

I babyfebersgruppen finns det inte, så vitt det går att beskåda från texterna, ”amatörer”, utan alla är väl insatta och inlästa i den internetbaserade babyfeberskulturen. Om någon inte är det, döljer hon det bra. Eftersom alla i gruppen skriver mer eller mindre på samma sätt och med samma stil, och inga frågor gällande

språket, eller annat som kan räknas till så kallad ”baskunskap” ställs i tråden, måste kompletterande frågor ställas på ’annan ort’. Detta belyser just det som Nordberg (2007, 19) kallar för kommunikativ kompetens, och kvinnorna behärskar det åtminstone utifrån sett mycket väl. De ställer rätt frågor på rätt tråd, och stör inte den ämnesspecifika tråden med irrelevanta frågor eller utsagor.

För att kunna delta smärtfritt i diskussionen i gruppen måste en medlem behärska både allmänt internetspråk, som är typiskt för diskussionsforum, samt dessutom de ämnesspecifikt vanligt förekommande termerna och allegorierna, det vill säga koderna som jag nämnde tidigare. Jag delar in koderna i neutrala koder, grova allegorier och förkortningar. Härnäst förklarar jag dessa koder mera ingående med hjälp av exempel.

4.6.1 Neutrala koder

Vissa koder är alltså ”neutrala” termer som varken är grova allegorier eller enbart förkortningar, och det vanligaste av dessa är termen ”plussaaminen”, vilket betyder att man gjort ett graviditets-test som varit positivt, det vill säga visat att man är gravid. Detta exemplifieras nedan av ett citat som var som ett allmänt svar på kedjan riktat till alla som inom en kort period hade informerat att de enligt graviditetstestet eventuellt skulle vara gravida.

*”Jeeesss, äntligen en plusvåg!! STORT GRATTIS ÅT ALLA SOM PLUSSAT!! <3 (--
)” –Pocahontas*

Det som gör ”plussandet” till en neutral term enligt min kategorisering, är att det inte väcker associationer till något annat. Med andra ord så vet man vad ”plussandet” betyder, eller så vet man det inte, det finns ingen annan möjlig tolkning av ordet än den rätta. Ordets innebörd bör alltså förstås utgående från gruppens egen kontext, och det är lätt att läsa in sig då man läser några sidor av materialet.

Som ett berggrepp har att plussa etablerat sig starkt i gruppen (men även i andra babyfebers-grupper), och är en av de mest positivt laddade orden eftersom ordet i sig uttrycker det som medlemmarna mest av allt vill uppnå, en graviditet. Att kalla ett

sådant begrepp neutralt i min kategorisering kan ju därför verka underligt, då ordets innebörd inte är neutralt på något sätt, men eftersom dess språkdräkt är så neutral som den är, fungerar neutrala koden som en bra förklaring till vad det är frågan om. Det rör sig alltså om ett språk som är neutralt i en utomstående persons öron, men som har egna betydelser för dess gruppmedlemmar. Även klisterstrumps-önskningarna kunde kategoriseras till den neutrala koder-gruppen, eftersom dess mening inte går att förstå utanför gruppen.

4.6.2 Grova allegorier

Det som jag kallar för grova allegorier är till motsats till de neutrala koderna mycket associationsväckande, och det gäller alltså främst eufemismer som tagits i bruk om känsligare ämnen. Istället för att tala om till exempel menstruation används ordet *tant*, som eventuellt härstammar från engelskans slanguttryck *Aunt Flo*⁵. Att tala om en tant som kommer på besök låter mjukare än att tala om menstruation, och detta utgör en eufemism per definition.

Detta är alltså en grov allegori enligt min kategorisering, eftersom den ersätter den egentliga innebörden med en annan version, inte för att det är lättare eller kortare att skriva så, men för att det är mer estetiskt och grupp-specifikt. Det som uppfyller kriterierna för en grov allegori enligt min kategorisering i mitt material, är att den 1) fungerar som en eufemism för ett känsligare ämne, 2) den behöver inte vara oförståelig för personer som inte är gruppmedlemmar och 3) den måste användas flitigt inom gruppen.

Det intressanta är alltså att kvinnorna talar om intima saker mycket öppet, och ofta med de faktiska orden och utan någon blyghet, men trots det har det ändå uppstått vissa grova allegorier som är i bruk nästan lika ofta som de faktiska uttrycken. Användningen av dessa former och stärker grupp-gemenskapen ideligen, eftersom de betecknar en slags egen subkultur, där språket lever i enlighet med dess brukare.

---

⁵ <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=aunt+flo>, som på finska kunde översättas tåti punainen, 2002.

4.6.3 Förkortningar

En stor del av materialet består av rapporteringar om vad ”ovistikkuna” (ovulationstest) utvisar, när man ska ”tikutta” (kissa på testet) nästa gång, vad för kp, det vill säga vilken dag under menstruationscykeln (fin. *kiertopäivä*) det är frågan om, samt yk, som berättar hur många gånger man försökt bli gravid under en ovulation (fin. *yrityskerta*) och så vidare. Alla dessa förkortade ord, och vissa ord som liknar mera slang än förkortningar, är ett sätt på vilket kommunikationen sköts i gruppen. Det gör rapporteringen snabbare när man inte behöver skriva ut långa ord och meningar, utan kan använda sig av korta ord eller endast några bokstäver. Dessa förkortningar är vanliga bland alla babyfeberrelaterade grupper, och även i mitt material. De skapar även skarpa gränser mellan andra diskussionsforum, eftersom förkortningarna gäller ämnesspecifikt enbart saker som har med graviditetsförsök att göra. När man läser materialet är det nästan som att läsa epikriser från läkarmottagningar, eftersom den språkliga variationen i den kliniska delen är så liten. Det är etablerat att använda förkortningar som gäller ovulationstest och menstruationscykelns dagar, till en sådan utsträckning att ingen använder annat än förkortningar. Även nykomlingar som presenterar sig första gången i gruppen hoppar genast med i språkbruket, och kommer på så sätt naturligt in i gruppen utan att stå ut ur mängden som en utomstående:

”Jag sku säkert kunna ansluta mig till den här gruppen, nu när vi lämnat bort preventivmedlen bort helt och hållet. Vi får nu kalla det här försök-0, för jag litar på att ovulationen gick redan under denna cykel och att det inte träffar rätt ännu :)(--). Jag har med stort intresse läst era inlägg redan en längre tid – håller tummarna för alla er som väntar på den rätta träffen, kom ihåg att njuta av våren istället för att stressa för mycket:)

Jasmin, cd 25 yk 0” -Jasmin

Jasmin skriver alltså att hon läst redan en längre tid vad andra skrivit i gruppen, och nu skriver hon själv för första gången. Hon har alltså redan en tid kunnat bekanta sig med sättet kvinnorna uttrycker sig om olika saker, och kan därför själv också använda sig av förkortningarna på rätt sätt och utan problem. Hon blir en gruppmedlem genom att skriva sitt första inlägg och genom att ge detaljer som behövs för att kunna bli uppdaterad på listan, samt genom att visa att hon behärskar språket. Det är klart att ingen skulle bli utvisad från gruppen även om man inte

genast behärska språket, men eftersom alla så enhetligt använder sig av det på så samma sätt, är det uppenbart att det är det sättet på vilket gruppen skall användas. Det är det som gör gemenskapen.

4.6.4 Humor och språk

Vid sidan av dessa tre typer av koder, som på det språkliga planet omformar gruppen, är även humorn en språklig nyans som ger gruppen dess kamratliga karaktär. Humorn är ett redskap som används flitigt i stödgrupper, då känsliga och intima saker behandlas (Wright 1999, 404), och i mitt material finns det flera antydningar på humor. Ofta brukar metaforerna vara humoristiska eller satta i en positiv ton. Høybye, Johansen & Tjørnhøj-Thomsen (2005) beskriver humorn i stödgrupper som ett viktigt redskap, som ger gruppmedlemmarna en känsla av hopp, förståelse, kraft och makt inför deras egna liv. Jennifer Hay (2000) kategoriserar användandet av humorn i flera dimensioner, men det som bäst motsvarar humorn i mitt material liknar det som hon kallar coping, som ligger under humorns psykologiska funktioner (ibid., 725–756). Hay skriver om hanteringen som kan användas i kontext eller utanför kontexten på ett mer allmänt plan då man talar om svåra saker som till exempel döden. Detta kan även förklara bakomliggande orsaker till varför kvinnorna i mitt material talar om olika saker antingen skämtsamt eller via omvägar. I nedanstående exempel illustreras humorns roll då man talar om svåra saker:

Exempel 1. *Äntligen har det skrivits här, tydligen har det varit mycket äggjakt under påsken, eller hur? Jag önskar att april blir en månad med flere plus!”*

I exempel 1, som är skriven just efter påsken, är ”äggjakten” en humoristisk svängning på vanlig påsktradition som ändå egentligen betyder något mer intimt i detta sammanhang. Detta motsvarar Hays kategorisering av hantering inom kontexten. Att klä den egentliga meningen i lättsamma termer under en viss tidpunkt, påsken, gör det både lättare att tala om själva saken, samtidigt som det lättsamma skämtet gör det problematiska i stödgruppen till en rolig sak, äggjakten.

Exempel 2. *grattis – ni får alltså en julbaby! Klisterstrumpor till resan – manar alla ofostriga graviditeter att hålla sig borta denna gång och en njutbar väntetid för dig :)*

Däremot i exempel 2, önskas det ”klisterstrumpor” vilket innebär att man önskar att någons graviditet lyckas och inte är en så kallad ofostrig graviditet⁶. Denna term är en bestående del av språkkulturen i gruppen (inte alltså beroende av en viss högtid som till exempel påskexemplet) och framkommer ofta i materialet. Med ofostrig graviditet menar man ett slags missfall som beror på att den befruktade äggcellen är defekt och inget foster kan utvecklas. Denna typ av missfall är rätt vanligt (Potilaanlääkärilehti.fi), och därför är det med en viss bävan i hjärtat som kvinnor som blivit gravida ser tiden an. Är det frågan om denna typs graviditet som inte kommer att leda till något eller inte. Att ”klisterstrumpor” uttrycket ofta används beror säkert på insikten om att ofostriga graviditeter händer rätt så ofta och är därför fruktade, så denna lyckönskning anses många gånger vara på sin plats.

Humorn gör svåra saker alltså mer hanterliga i många fall, och språket betecknar en slags egen subkultur inom gruppen. Medlemmarnas män, trots att de inte brukar vara i fokus för diskussionerna, är också ett tacksamt mål för skämt, och kvinnorna skriver ofta skämtsamt, dock hjärtligt, när de talar om sina män och hur de förhåller sig till kvinnornas babyfeber. Då kvinnorna skrattar välvilligt åt männen som ”inte förstår”, utesluts männen samtidigt från gruppen. Männen porträtteras som någon som inte kan vara delaktig, och som inte behöver delta på samma sätt i babyfebern, eftersom de är män. Skämtandet om mannen kan även vara en form av coping (Hay 2000), då kvinnor eventuellt önskar att männen skulle delta mer aktivt i försökstiden. Jag beskriver männens roll mera i slutet av detta kapitel.

---

⁶ På finska tuulimunaraskaus, betecknar en graviditet med svåra störningar. Dessa leder oftast av sig själv till ett missfall, senast vecka 8-10. Potilaanlääkärilehti.fi.

5 Att behandla sin babyfeber virtuellt: vanliga teman i gemenskapen

Utöver det sätt gemenskapen upprätthålls genom de tekniska och språkliga verktygen för gruppens användning framkommer det i materialet tre tydliga teman, som alla upprätthåller gemenskapen på sitt eget sätt. I detta kapitel kommer dessa teman att presenteras. Jag kommer att beskriva hur temana tagit form, samt på vilket sätt man kan dra paralleller till allmänna gemenskapsteorier. Jag ämnar lyfta fram de olika temans betydelse för denna gemenskap och hur de präglar både medlemmarna enskilt samt kollektivt.

Det första temat som behandlas är kunskap. Det sociologiskt intressanta är kunskapsutbyte mellan gruppmedlemmarna, och hur detta delande av kunskap fungerar som ett stöd. Därefter kommer jag att behandla emotioner, där stödet uppspjälkas vidare för att nå fram till en insikt om vilka emotioner som kan uppstå hos gruppmedlemmarna till följd av babyfebern samt själva gruppmedlemskapet, samt hur de behandlas och vad som gör att emotionerna gärna behandlas just virtuellt. Även utestängningen av ”icke-febrare” lyfts här fram för att illustrera den gemenskap som finns kring det kollektiva målet, att bli gravid. Det sista temat, kroppen och hälsan, analyserar jag utifrån en feministisk vinkling i och med att graviditeten endast berör kvinnokroppen. Samtidigt betraktar jag även mannens roll som befruktare och far, även om de inte tillhör samma virtuella gemenskap som kvinnorna. Jag gör detta för att lyfta fram kroppens betydelse i barnanskaffningsprocessen och kontrasten mellan könen och för att klargöra varför gruppen endast består av kvinnor.

5.1 Stöd genom kunskap – att uppsöka rätt gemenskap

I materialet kommer det fram gång på gång fall där en person är ovetande eller osäker om något, och därför ber om råd, hjälp och åsikter av andra. Gruppen har alltså en tydlig funktion för medlemmarna, och inte bara för den stödjande inverkan gruppensamhörigheten medför, utan även som en källa till kunskap gällande allt som har med babyfeber att göra. Kunskapen om babyfebern i sig själv, samt den genom

gruppmedlemskapet erhållna, utvärderas och reflekteras ofta över av medlemmarna. Helinä skriver:

"(--).Jag kom förresten att tänka på hur ovetande jag varit gällande mina egna cykler osv. (och är fortfarande en aning :D) Innan jag började försöka bli gravid hade jag ingen aning om hur man räknar cykelns dagar, eller hur lång min menscykel är, mensen kom då den kom. Jag trodde också att ovulation är samma sak som menstruation, bara att det är olika namn för samma sak :D. Aldrig förr hade jag lagt märke till olika kroppsrelaterade saker så som t.ex. hurudant mitt slemms konsistens var, inte heller andra saker gällande min kropp. Nej herre du milde vad jag har varit ute och cyklat. Så inte är det här enbart en dålig sak, det att jag har försökt lite längre tid att bli gravid. Nu har jag åtminstone lärt mig om kvinnans kropp och dess funktioner och alla underliga saker kroppen gör, och kanske var det ren på hög tid att lära sig dylikt :D (--). Kan någon rekommendera några bra tester? Och är de förmånliga varianterna också pålitliga? (--)" -Helinä

I detta citat kan man betrakta en slags förundran över många saker som hon har lärt sig gällande kvinnans anatomi efter att hon anslutit sig till gruppen. Det är tydligt att hon har reflekterat över allt hon faktiskt lärt sig och insett skillanden mot vad det varit förut, då hon "varit ute och cyklat", det vill säga inte vetat någonting alls. Säkerligen kunde hon få samma kunskap och information genom att läsa pamfletter på rådgivningen eller genom att tala med en läkare. Hälsovårdspersonalen är dock inte i samma situation som hon (eller åtminstone inte öppet eftersom de innehar en professionell roll gentemot sin patient), och kan därmed inte erbjuda lika ingående information under en lika lång och intensiv tid som en internetgrupp har möjlighet till. I den virtuella gruppen har man specialiserat sig på ett visst ämne, och alla gruppmedlemmarna berörs personligen av ämnet, vilket gör att gruppmedlemmarna har en annan utgångspunkt för att ge varandra råd, än vad en "utomstående" läkare eller sjuksköterska skulle ha. Även om vårdpersonalen skulle ha samma erfarenheter och kunskap som medlemmarna i gruppen, är den ändå i en annan roll gentemot patienten, och effekten av stödet blir annorlunda än om man fick kunskapen och informationen av en gruppmedlem. Det är just det här som gör gemenskapen i mitt material helt speciellt, eftersom dess kunskapsgivande natur är så kontextbundet.

Gemenskapen gör det möjligt att tala om mycket intima saker man sällan talar om, åtminstone lika detaljerat, med människor som inte är i samma situation. Det handlar

alltså om relevans (Berger & Luckmann 1966), då man utbyter kunskap med just de rätta personerna. Gruppen är, delvis på grund av dess självändamål babyfebern, ett forum som finns för att man ska kunna tala om intima saker, samtidigt som gruppen är som ett resultat av alla dessa medlemmar och deras praxis för hur man kan uttrycka sig. Det är en plats där man kan skriva ut vad som helst, utan att behöva vara rädd att det man skriver är underligt, då hela gruppen går ut på att tala om sådant som utomstående kunde tycka vara underligt:

"(--))Igår på jobbet kände jag en slags rivande smärta några gånger, vid nedre magen, speciellt på vänster sida, och jag lade märke till det för att rivandet var så starkt att jag måste stanna upp. Det gick nog om på några sekunder. Idag har min mage varit upprörd och det känns illa, sådär som med mens, men det har säkert och göra med att jag har ätit dåligt nu under påsken.... :D Mina bröst är sjuka, på samma sätt som under förra cykeln, sådär att det värker där uppe. En ny "symptom" under den här cykeln är att det känns som mina bröstvårtor "vrids". (Låter säkert jätte friskt :D). Alltså det känns som om nån vrider och kniper mina bröstvårtor :D Här var nu lite om min situation och mer eller mindre fantiserade "symptom". - Elsa

I citatet ovan beskriver Elsa sina nya symptom, samtidigt detaljerat och på allvar, men även humoristiskt, i och med användningen av flera smileys⁷. Hon delar med sig sina fysiska känslor, och använder citationstecken då hon talar om symptom, som kan tolkas vara sarkasm eller ett medvetet avståndstagande till att de skulle vara riktiga symptom. Det verkar alltså som att hon inser själv att dessa känslor kan vara påhittade på grund av en så innerlig önskan att de skulle tyda på en graviditet. Hon talar om känslor, samtidigt som det verkar som att hon själv tar dem med en nypa salt. Därför är det inte konstigt att hon skriver om intima saker just här, i stället för på ett discussionsforum som handlar om till exempel arbetsdagar, eftersom här kan hon anonymt berätta om sina smålustiga symptom, och åtminstone hoppas på att ingen tycker att det är underligt, eftersom alla andra också beskriver sina symptom på ett liknande sätt. Gruppens inläggshistoria gör det möjligt för medlemmarna att uttrycka sig om vad de vill, eftersom det är kollektivt accepterat att tala om vad som helst som har med babyfeber att göra.

---

⁷ Små ansikten man gör med hjälp av symboler på tangenbordet, ex. Glad ☺ eller ledsen ☹.

Det att hon skriver om sina känslor är även en inbjudan till svar från andra, så att personer med erfarenhet av liknande saker kan nappa tag i något som låter bekant, och säga vad de tror att just det där betyder. Det finns en orsak till att hon öppnar detta ämne för gemenskapen, och inte för till exempel sin man. Mannen kan inte ha samma kunskap om kvinnokroppen som en annan kvinna i samma situation. Elsas inlägg är en invitation för utbyte av tankar, och det hon delade med sig är en sorts kunskap, en kunskap om sin egen kropp, som nu finns med i inläggshistoriken, och kan fungera som nyttig information för någon annan. Då hon skriver ett inlägg i gruppen bidrar hon till den.

Kunskap byts via direkta frågor och svar, och genom rapportering av egna upplevelser. Kunskapsutbytet är alltså en av de viktigaste sakerna forumet har att erbjuda sina medlemmar, för i andra fall skulle hon inte ha skrivit inlägget där, utan exempelvis i sin egen dagbok, där ingen annan kan läsa det.

Även Ardichvili (2008) har upptäckt internetgruppernas säregna betydelse och han skriver att utbyte av kunskap är en av de viktigaste funktionerna internetgrupper har. Internetgrupper ger stöd och information som annars kan vara svåråtkomligt på grund av dess kontextbundna natur. Det hela handlar alltså om ett slags utbyte av kunskap och information. Detta är mycket vanligt när det gäller internetbaserade grupper (Wilson & Peterson 2002, Wright 1999) och begränsar sig inte endast till babyfeber-gruppen. Bakardjieva (2003) har dokumenterat samma sak, och beskriver detta som ett expertisutbyte. Hennes forskning baserar sig på personer som lider av någon sjukdom, och som utbyter information och expertiskunskap de själv förvärvat online. Patienternas egna erfarenheter möjliggör för dem att uttala sig om och rekommendera saker, eller kommentera saker som de tvärtom inte fått själv hjälp av, för att undvika att någon annan slösar sin tid och pengar på något som eventuellt inte är till någon nytta alls. Detta fungerar som en kollektiv allokering av information (Bakardjieva 2003) och detta går tydligt att se i mitt material då kvinnorna utbyter erfarenheter och kunskap gällande till exempel naturpreparat eller graviditetssymptom.

Vid sidan av text i gemenskapen används även ibland bilder som hjälpmedel för att beskriva en situation. Det är vanligt att kvinnorna laddar upp bilder på ovulations-

eller graviditetstest för att höra andras åsikter om vad testet visar. Det kan handla om en kvinnas osäkerhet ifall sträcket på testet är för svagt för att kunna tyda på en ovulation eller en graviditet, och hon vill höra andras åsikter om huruvida det ändå går att dra slutsatser av det, eller vad det kan betyda ifall ett sträck är suddigt. Själva bilderna av testen är ofta också av dålig kvalitet. Bilderna på test är ofta en närbild på en plaststicka med ett litet fönster, och beroende på testet skall där synas ett leende ansikte, eller ett eller två sträck, då testet är positivt. Bilderna med sträck-test är ofta de otydligare, och då bilden också är otydlig kan de vara svårt för en gruppmedlem att ta ställning till vad testet visar, och den meningsfulla kommunikationen lider. Oavsett ombes hjälpen alltså mycket konkret och bilden vill visas för andra. Det är frågan om hårda bevis, eller kanske rättare sagt flummiga bevis, men allt går att blottas på tråden. En stor orsak till att ingenting är för personligt eller skamligt för att visas eller skrivas är troligen det, att kvinnorna på forumet i regel inte hånar varandras inlägg eller frågor, åtminstone inte skriftligt, utan svarar på även de mest intima sakerna. Samtidigt delar alla kvinnorna dessa samma saker; menstruationer, vitflytningar, graviditets-test och så vidare. Det är en del av varje gruppmedlems vardag, och anses inte som skamligt, utan som en naturlig del av livet, precis som Martins (1989) respondenter ansåg då de talade om kvinnornas liv som fysiologiskt skilda från män (ibid., 92).

I följande citat, som inlades på tråden tillsammans med en bild av ett graviditetstest med sträck, frågar Arlo vad de andra kvinnorna skulle säga att det svaga sträcket på testet betyder:

(--) Vad tycker ni om testet? Jag kan inte riktigt fråga detta någon annanstans, för jag vill inte att det ska uppstå rykten i min bekantskapskrets.*(--)* Arlo

Eftersom åsikter önskas av kvinnor i en virtuell babyfebersgrupp, och som diskuterar dagligen liknande saker, kan man dra slutsatsen att Arlo hoppas på att andra kvinnor som själv har erfarenhet av att göra test också är bra på att tyda dem, samtidigt som hon kan behålla sin anonymitet och inte är tvungen att vända sig till sin egen bekantskapskrets för att få åsikter om testets betydelse. Kunskapsutbytet hållas alltså inom ramarna för internetgruppen delvis för att det är anonymt, och delvis för att det är bekvämt. Gruppen finns till för just den typen av ämnen Arlo även intresserar sig

för, och alla i gruppen är i samma situation. Detta leder till ett lättare informationsbyte då alla är ”i samma båt”. Samtidigt är det lätt att ladda upp en bild virtuellt då det passar en själv, och den når en stor grupp människor omedelbart, och finns kvar för andra medlemmar som ser den först senare. Vid sidan om kunskapsutbytet, fungerar forumet på ett virtuellt plan också ypperligt, eftersom det är lätt att nå varandra oavsett fysisk distans, och den virtuella gruppen berör just de personer det är meningen att beröra.

I mitt material åskådliggörs även andra faktorer som tyder på att det är bekvämare att vända sig i kunskapsärenden till gruppen än till vänner eller utbildad hälsovårdspersonal. I följande citat står det klart synligt att en kvinna upplever sig ha fått mer hjälp på internet än på läkarmottagningen, och det ffaktumt att hon delar med sig av denna erfarenhet visar att stödgruppen för henne är ett utrymme för att lätta på hjärtat och dela med sig, samt att det känns tryggare och trevligare så till vida att hon är i ett sällskap där andra intresserar sig för samma saker.

”(--)Det går inte ens fem minuter under dagen utan att det skulle vara smärtsamt. Läkaren verkade inte bry sig om någonting annat än min vikt, och den orkade hen också tala om konstant. Men ingenting berättade hen om fortsättningen, eller undersökningar eller något alls. Jag blev helt ensam med den här saken. På internet har jag forskat mycket i det här, och nu har jag en stor mängd kosttillskott som (kanske) delvis kan underlätta mitt illamående.--) –Ariel

Läkaren, som endast är intresserad av hennes vikt, har inte samma fokus på intresseområdet som hon själv. Läkarens syn kan vara medicinskt riktig, men emotionellt möter det inte kvinnans egna behov. Annika Lillrank och Ulla Seppälä (2000) har kritiserat den postmoderna hälsovården som otillräcklig då patienterna önskar ta mera del av vården samt bli helhetsmässigt förstådda. Kritiken är saklig i relation till Ariels tröstlösa känslor om läkarbesöket. I motsats till medlemmarna i gruppen, kan läkaren inte besvara hennes frågor och möta hennes behov från rätt perspektiv, vilket leder till ett missnöje och en känsla av att man inte får någon hjälp. Detta leder åter till att förstärka känslan av ett behov av en stödjande och informationsrik gemenskap, där intresseområdet dominerar. Allt det övriga är bisaker, som i Ariels exempel vikten. Det samma fenomenet, att vända sig till en stödgrupp hellre än till professionella anstalter, har även dokumenterats i andra

kvalitativa undersökningar. Anssi Peräkylä (2000, 74–84) har studerat Eliot Mishlers undersökning om kommunikationen mellan läkare och patient. Peräkylä klargör i studien skillnaden mellan formerna att tala och att förstå. Det som Peräkylä kallar den medicinska rösten⁸ är läkarens objektiva och kausalitetsbundna sätt att förstå patientens utsagor. Med hjälp av den medicinska rösten kan läkaren strukturera utsagorna på ett sätt där allt går att mätas. Motsatsen till den medicinska rösten är livsvärldens röst⁹ vilket är patientens sätt att förstå och tala om sjukdom relaterat till sina egna erfarenheter och livsbilder. Peräkylä förklarar att den medicinska rösten ser på fysikaliska händelser fränkopplat den större helheten, medan levnadsvärldens röst sammanfogar händelser i patientens egna livs kontext (ibid., 78). Detta ger alltså en ytterligare förklaring till varför kommunikationen mellan läkaren och en själv inte känns tillfredställande. Informationen och kunskapen upplevs alltså inte på samma sätt av båda parterna, och tyngdpunkterna läggs på olika saker beroende på från vilket perspektiv man betraktar ärendet.

Att bli gravid kan vara komplicerat på grund av flera faktorer, och i det föregående exemplet med Ariel kan vikten eventuellt vara en av de försvårande faktorerna, men trots allt inte det enda som spelar en roll. Om viktninskning vore lösningen, kunde man tänka sig att Ariel skulle vara nöjd. Minskad vikt leder kanske till graviditet. Eftersom hon känner sig mer ensam och ledsen efter läkarbesöket verkar det ändå som om det inte är den lösning hon är ute efter, utan att hon har andra saker som oroar henne och vilka hon känner att behöver lösas mer akut. Att hon känner sig ensam med sin smärta, kan vara ett tecken på ett ovetande som inte besvaras av sjukvårdspersonal, trots att hon hade hoppats på att just den instansen kunde hjälpa henne. Stödgruppen är då allt som finns kvar, och att skriva till gruppmedlemmarna är det enda sättet för henne att behandla sin smärta.

5.2 Den affektiva kvinnan i en empatisk gemenskap

Sarah Tarlow (2012) skriver att begreppen emotioner och affektioner ofta används i sociologiska och antropologiska sammanhang för samma sak, det vill säga kännandet

---

⁸ Egen översättning av lääketieteen ääni, Peräkylä 2000:78.

⁹ Egen översättning av elämismaailman ääni, Peräkylä 2000:78.

av känslor, eftersom det inte finns någon enhetlig överenskommelse om ett snävt definierat begrepp för emotioner. En psykologisk definition för affektion brukar hänvisa till den överkategori vilken emotionerna underordnar sig. Med affektion menas då alla de sinnesstämningar som är emotionella. Med emotion avser man en specifik känsla, som till exempel ilska eller glädje. Eftersom jag studerar känslorna ur ett sociologiskt perspektiv, håller jag mig till samma tolkning av affektioner och emotioner som andra sociologer. Begreppet affektion kan enligt Sara Ahmed (2004a) användas för en positivt laddad, varm emotion gentemot andra, medan emotion förklarar en aktiv känsla. För att göra läsandet så lätt som möjligt talar jag om affektioner då det gäller känslor gentemot andra personer, och om emotioner då det gäller en persons egna känslor.

I mitt material är känslor ett ofta förekommande tema. Dessa känslor rör sig på en stor skala från ofantlig lycka till hopplös sorg och dessa känslor brukar nästan utan undantag alltid nämnas i inläggen, oberoende om inläggen har att göra med graviditetsförsök eller andra saker som har med babyfebern att göra. Känslorna kan vara uttryckta i ord, till exempel. ”nu är jag jätteledsen på grund av att...”, eller genom användningen av ledsna eller glada smileys. För att inte riskera att misstolka kvinnornas texter som innehåller smileys, då de kan uttrycka sarkasm eller annat, håller jag mig i min analys endast till de av kvinnorna utskrivna känslorna.

Känslorna har jag valt att vidare klassa in i två separata kategorier: (a) egna emotioner och (b) affektioner för andra. I den förstnämnda ingår allt som har med kvinnan själv att göra; hur hon känner sig och vad hon tänker. I den andra kategorin behandlas de känslor som uppstår i relation till andra människor. Det handlar alltså om svar kvinnor skriver åt varandra, och dessa kan vara lycko-önskanden eller deltagande i sorg, men är på något sätt emotionellt laddade, och är ett utmärkande sätt för hur gemenskapen uppehålls. I den andra kategorin lägger skrivarna alltså tyngdpunkt på andra medlemmarnas emotioner genom att iaktta, känna igen, besvara och behandla dem. Nedan beskriver jag kvinnornas emotioner och affektioner för andra mera detaljerat och analyserar dem utgående från feministiska emotionsteorier.

5.3 Kvinnornas egna emotioner

I tråden brukar kvinnorna antingen börja eller avsluta sin text med en hälsning till de andra, genom att kommentera tidigare skrivna inlägg. Ibland kan ett inlägg enbart handla om ett svar till en annan person, medan den ibland enbart kan handla om ens egen situation eller problem. Då kvinnorna beskriver sin egen tillvaro brukar det förvarnas med en ”egen navel”-markering, som då uttrycks bokstavligen med orden Egen Navel, eller en förkortning EN¹⁰. I flera av inläggen där en kvinna skriver om sig själv, brukar hon antingen tala om sina känslor i förbifarten, eller lägga stor tyngd på hur hon känner sig. Det är oftast känslor och sinnesstämningar så som ivrig, förväntansfull, spänd, otålig, frustrerad, ledsen, sorgen, arg, bitter eller något annat i samma stil, som nämns som ett kännetecken på kvinnans humör och sinnestillstånd. Oftast beskriver hon även orsaken till den rådande känslan. Detta får mig att reflektera över vad som är själva orsaken till att kvinnorna nästan alltid berättar hur de känner sig. Exempelvis demonstrerar följande inlägg hur Mulan använder sig av gruppen:

” cd 1/28 fc 7. Fittig och har ångest.” -Mulan

Det är ett inlägg där hon berättar att hennes menstruation börjat igen och att hon därför inte kan vara gravid. Förkortningen cd¹¹ betyder alltså cykeldag, och fc försökscykel¹². Rapporteringarna om försöksgångar och vilka dagar under menstruationscykeln man är på, är det vanliga sättet att kommunicera i gruppen. Förutom den ovulations- och menstruationsbundna statistiken är det vanligt att kvinnorna även rapporterar om annat, svarar på andras inlägg eller berättar om fortsatta planer. Men det intressanta i Mulans inlägg är att hon endast beskriver sin sinnesstämning, samt orsaken till den. Hon har blivit besviken för sjunde gången för att hon inte blivit gravid och därför känner hon sig ångestfylld och ”fittig”. Hon har alltså sökt sig till gruppen för att rapportera om sin situation och berätta hur hon mår av det. Det verkar som om att hon skriver om sin situation till gruppen för att dela

¹⁰ EN är min egna översättning från finskans oma napa=ON.

¹¹ Med cykeldag avses vilken dag under menstruationscykeln det är frågan om. Cd 1/28 betyder dag 1 av en 28 dagar lång cykel, med andra ord första mensfria dagen.

¹² Försökscykel beskriver under hur många menstruationscykler man försökt bli gravid. Fc sju betyder att man blivit gravid under den sjunde cykeln.

med sig av sin frustration och den jobbiga situationen hon igen befinner sig i. Det är som Sara Ahmed (2004a) beskriver emotioner, så som exempelvis smärta, som en privat och ensam känsla, men på grund av att det är en privat känsla och ingen kan veta hur den känns, har människor ett behov av att dela med sig och berätta om sina emotioner för sina medmänniskor (ibid., 29). Inte heller i Mulans fall kan någon annan veta hur hon har det, ifall hon inte gör ett inlägg om det.

En möjlig förklaring till behovet av stödgrupp kunde påminna om orsaken till att människor skriver dagbok. En orsak är att då man uttrycker sig själv genom att klä tankarna i ord får man utlopp för sina emotioner man bär på (Öster 2008, 114). Anmärkningsvärt är att man oftast skriver dagböcker för sig själv och inte för andra att läsa eller kommentera, men i flera undersökningar om stödgrupper har man märkt att både att skriva för sig själv och för andra ökar ens välbefinnande. Resultaten visar att i grupper där personer berättar om sig och sina känslor, är själva processen att berätta terapeutisk, då skrivandet gör att man kan hantera, acceptera och skapa mening för olika företeelser. (Aglén, Hedlund & Landstad 2011). Det är alltså det som verkar ske med Mulan. Hon kanaliserar sin besvikelse på den gemensamma gruppen för likasinnade, för att få utlopp för sina egna emotioner. Känslorna är personliga och individcentrerade, men i sammanhanget av likasinnade är det en låg tröskel för att dela med sig de privata emotionerna, eftersom gruppen har en gemensam agenda och ett mål, och man kan nästan säga att gruppen fungerar liksom en gemensam dagbok. Rapporteringen om sinnesstämningen fungerar samtidigt som ett påminnande inlägg om att man ännu finns kvar där och är en aktiv gruppmedlem, samtidigt som den fungerar som en dagbok för en själv.

5.4 Affektioner för andra

Det är märkbart att medlemmarna känner empati och sympati för varandra, då det går dåligt för någon, och att de delar varandras lycka då någon har goda nyheter. Utgående från inläggen i gruppen verkar det som om kvinnorna känner varandras känslor rätt så ofta. Detta fenomen, att känna av och vara mottaglig för andras känslor, har även studerats av Nilssons (2003) genom en analys av Max Schelers koncept att dela eller känna andras känslor. Jag använder mig av Nilssons

klassificeringssystem för att klargöra hur delandet av andras känslor påverkar en stödgrupp och för att förstå hur affektionerna tilldelas i mitt material. Samtidigt lyfter jag fram Ahmeds (2004a, 2004b) tolkningar av emotioner som kollektiva, för att även belysa den ständigt närvarande gemenskapen som både formas av och formar känslorna.

5.4.1 Kamrat-känslan

Som paraplybegrepp använder jag Nilssons koncept; att genuint dela en känsla med en annan person, det vill säga inte bara känna samma känsla, utan dela en och samma känsla. Detta ”genuina delande av känslor” kan klassas in i flera undergrupper, men jag intresserar mig för endast en av underkategorierna, det vill säga kamrat-känslan¹³ (Nilsson 2003, 79–80). Kamrat-känslan är något som beskriver stödgruppers känsloutbyte på ett brett spektrum. Kamrat-känslan betyder att man känner något för någon, och är en genuin känsla som har uppstått till följd av en annans emotion och riktar sig därför till ett objekt.

Ett tydligare exempel av kamratkänslan är nästa citat. Som bakgrundsinformation bör dock först förklaras: Simba har skrivit ett långt inlägg om sin egen situation, som präglas av frustration, hopplöshet och sorg. Ruusunen svarar då till Simba, och hela gruppen, följande:

”Oi Simba <3 Du skrev så vackert, jag fick tårar i ögonen och jag kan förstå dig bättre än något annat. Min egen situation förstår jag mig icke på. I dom där satserna ingår det så mycket <3 Mina behandlingar misslyckades och jag fick veta att jag inte kan få eget barn. Det känns för tillfället så förkrossande, att jag hoppar av listan.

Tack för allt stöd under den här resan <3 Ni är starka kvinnor, speciellt du Simba, jag tror på dig, och är säker på att du ännu hittar lyckan under din resa! Helt säkert ni alla<3

-Ruusunen, som inte längre räknar cykeldagar. Bara är, och samlar bitar till en ny bild-” -Ruusunen

I Ruusunens inlägg är det tydligt att hon blivit emotionellt berörd av Simbas ord, och hon tar del av den sorg Simba uttrycker i sin egen text. Kamrat-känslan kommer upp även trots, och kanske delvis på grund av kvinnans egen, personliga sorg, efter att

¹³ Egen översättning av Nilssons *Fellow-feeling* (2003, 79-80).

hon just fått reda på att hon inte kan få barn. Hon tar tag i Simbas inlägg, tröstar sig med det och försöker vända det till en tröst för även andra kvinnor i gruppen som kämpar med långvariga graviditetsförsök. Hon ger gruppen sin sista hälsning innan hon ber dem radera henne från situationslistan. Hon tackar alla kvinnorna för stödet hon fått, och önskar alla i gruppen lycka till. I Ruusunens citat kommer först Simbas personliga emotioner i fokus, och kamrat-känslan lyfter upp sitt huvud inför Simbas situation, men till slut är det kvinnans egna emotioner som står i huvudroll, då hon uppger att hon inte mera kommer att vara del av gruppen.

I den sista satsen med texten, ”inte mera räknar dagar i cykeln”, kan man förstå det väsentliga som stödgruppen varit för kvinnan. Stödgruppens funktion har varit att fungera som dagbok och informationstavla, där man diskuterat och frågat varandra, givit varandra framför allt hopp, men samtidigt råd samt rapporterat hur det går. Tråden har varit ett ställe där allt har kretsat runt försöken att bli gravid. Man har räknat dagar av menstruationscykeln, dagar till ovulationen och hur många test det lönar sig att göra, samt när. Den återkommande statistiken på alla medlemmars nuvarande situation har fungerat som en gemenskapsbyggande medlemsbok, och att bli bortstruken från listan betyder att man inte mera är med i gemenskapen.

5.4.2 Empati

Det andra tillståndet av att känna och dela andras känslor i Nilssons kategorisering är en slags attityd, som hjälper en själv att begripa och förstå hur en annan känner det och på ett allmänt plan vara förmögen att reproducera den andras erfarenheter. Denna attityd möjliggör att man liksom befinner sig i den andras situation. Denna attityd har jag översatt till empati¹⁴ (Nilsson 2003, 79). Denna empati kan till en stor del anses likna till en stor del den empati kvinnorna i gruppen Hopp och försök visar varandra, då de tröstar och uppmuntrar sina ”medförsökaren” som gått igenom exempelvis ett missfall. En tröstare kan då vara, i motsats till i situationen med kamratsstödet, en person som inte själv gått igenom samma sak, men som mycket bra kan föreställa sig hur tungt det skulle kännas om hon blivit drabbad. Begreppen empati och kamrats-känsla är alltså nära varandra så till vida att båda emotionerna är starkt förknippade med medmänniskorna i gruppen, men för ena känslan förutsätts en egen, genuin

¹⁴ Från tyska enligt Max Schelers originala koncept *Nachgefühl*, Nilsson 2003:79.

koppling till den andras emotioner (kamrat-känslan), medan den andra känslan (empathin) kan uppstå hos någon som inte känner emotionerna på samma sätt av egen erfarenhet, utan snarare föreställer sig den andras känslor istället för att känna igen dem.

Här vill jag ta upp Ahmeds (2004b) teori om kollektiva känslor för att djupare belysa effekten av att påverkas av andras sorg. Ahmed exemplifierar detta genom ett brev från en kristen välgörenhetsorganisation till potentiella donatorer och hur de emotioner som framkallas av brevet inverkar på läsaren. I brevet beskrivs landminors katastrofala inverkan: de leder till hemska skador, dödsfall, smärta och misär överallt på jorden. Men läsaren uppmuntras känna sig bra till mods, eftersom läsaren kan ta del i att förbättra världen. Med att donera pengar till organisationen hjälper läsaren till att göra allting bättre. Ahmed anser att brevets emotionella riktning inte handlar om dem som utsätts för det elände landminorna medför, utan om läsaren själv. Det är läsarens känslor som tilltalas och är därför subjektet för de känslor brevet är ämnat att framkalla. De negativa känslorna framkallas hos läsaren genom att ”de andras” smärta gör läsaren ledsen. Läsaren och offren kommer ändå inte här på en emotionellt gemensam nivå, med en delad smärta. Det handlar snarare om att läsaren blir ledsen över de andras smärta, och då förblir de drabbade ett objekt för läsarens känslor (ibid., 34–35).

Som exempel för att belysa detta kan man ta känslan av att tycka synd om någon. En kvinna som försökt bli gravid i över ett år med ett flertal besvikelser kan bli bemött av andra medlemmar med empati, då kvinnor med samma förhoppning om att bli gravid är förmögna att sätta sig in i kvinnans situation. Det som skiljer kvinnorna åt är ändå försöken att bli gravida. En person som försökt i över ett år är på gränsen till att kasta allt hopp, kan bli mer besviken på en ny menstruation än en kvinna som först är på sitt andra försök. Följande citat är ett svar av Tessu till en kvinna, Lady, som är ledsen över att menstruationen börjat trots att det några dagar verkade lovande med tanke på graviditet:

”(--) stor kram och varma tankar. Jag kan bara tänka mig besvikelsen och sorgen :(” -Tessu

I svaret framkommer en känsla av tillgivenhet mot den besvikna och sorgsna Lady, och det tröstande uttalet avslutar med att relatera på ett känslomässigt plan hur sorligt och tungt det är. Även användningen av en ledsen smiley stärker i satsen den medkänsla och sorgsenhet som Tessu vill förmedla till den besvikna Lady, och smileyn används rätt ofta i internetprat överlag för att uttrycka ens eget förhållningssätt (Crystal 2001, 37). I ovannämnda citat är framkallandet av känslor hos läsaren dock inte avsiktligt planerat så som i Ahmeds exempel med brevet som skickats för att skaffa mera donatorer till organisationen. Effekterna av båda texterna kan ändå betraktas som likadana oavsett avsikterna. Det som skiljer åt kamrat-känslan från empatin är att Tessu i citatet beklagar den andra kvinnans, Ladys, sorg och säger att hon kan ”bara tänka sig hur det måste kännas”, inte att hon vet, hur det känns. Empatin är alltså stark, då Tessu känner för en person i samma grupp som är mer eller mindre i samma situation som hon själv, men den är inte en genuin känsla enligt Nilssons kategorisering på samma sätt som kamrat-känslan är. Tessu har en större möjlighet till empati än en person som exempelvis inte alls vill ha barn, eftersom hon delar erfarenheten av att försöka bli gravid utan resultat, och dessutom känner hon en förtvivlan för den andras situation då den andra har försökt bli gravid så länge (längre än Tessu själv). Empatin är dock inte på samma plan med kamrat-känslan, eftersom empatin uppstår till en följd av en föreställd smärta, inte av ett genuint delande av emotioner.

Oavsett vilken sort av medkänsla kvinnorna känner är det dock tydligt att mycket affektioner upplevs av kvinnorna. Emotionerna är inte privata utan snarare kollektiva inom gruppen, och de bär varandra, lyfter stämningen och stärker gruppandan. Fenomenet kunde sägas motsvara det som Maffesoli (1995) kallar för en *affektiv miljö, där lidelser och njutningar upplevs tillsammans* (egen övers. ibid., 89). Det som flera kvinnor skriver är att de känner lycka för varandras graviditeter, men inte för graviditeter de hör om i offline livet:

”Grattis alla som plussat <3! Jag kan tydligen inte här vara avundsjuk på någon, utan uppriktigt glad för plusnyheter. I riktiga livet är inte de nyheterna alltid så lätta. Nå, ni vet säkert vad jag menar. (--)” - Nala

En gruppmedlems lycka är alltså en delad lycka, men en icke-grupp medlems lycka är inte en delad lycka. ”I riktiga livet”, med vilket Nala menar offline-livet, talar man inte på samma sätt om processen att försöka bli gravid, åtminstone inte lika ingående med statistiker och regelbundna uppdateringar, och därför vet man nödvändigtvis inte om någon annan har haft det lika svårt. Man har inte levt med på samma sätt som man lever med gruppmedlemmarna virtuellt, och känner därför inte varmt på samma sätt för graviditetsnyheterna utanför gruppen. Istället kan man bli ledsen, avundsjuk eller till och med bitter.

Kontrasten mellan affektionerna för den egna gruppen och för utomstående kan även ses som en kapitalisering av cirkulerande affektioner (Ahmed 2004a). I mitt material synliggörs detta av de känslor kvinnorna uttrycker för varandras sorg och varandras lycka, men som de inte kan dela med utomstående personer. Att vara medlem i gruppen och att dela med sig exempelvis sorgliga nyheter, gör att hela gruppen kan påverkas av medlidande känslor, och känslorna cirkulerar från en gruppmedlem till en annan. Cirkulationen bryts då det gäller en utomstående person, och affektionerna är därför på sätt och vis socialt betingade, då de uppstår i relation till en viss grupp och dess normer. Ahmed (2004a) förklarar ett likadant fenomen som gäller nyheter i tidningar som behandlar teman så som asylsökande, då det bildas en kontrast mellan värdelandets ”vi” och asylsökande ”de andra” som skall komma in i landet. Ahmed förklarar att sådana nyheter kan väcka hatkänslor hos läsarna. Hatet är då som Ahmed förklarar det, ”påklustrat”. Det uppstår i människors medvetande genom egna fördomar och fantasier. Negativa affektioner uppstår då man inte kan känna igen sig i någon annan, och positiva affektioner uppstår då man identifierar sig på något sätt med den andra. Även lyckan (Ahmed 2010), som Ahmed anser vara målet alla vill uppnå, kan i detta sammanhang sägas utgöras av hoppet om ett eget barn. Målet, det vill säga barnet som symboliserar lycka, är då även delad enbart av gemenskapsmedlemmarna. Identifikationen med andra inom samma gemenskap underlättas av den gemensamma ”påklustrade” tanken om barnet som ett mål, som förstärker den kollektiva känslan ytterligare.

Dessa känslor, som uppstår som en summa av både ens egna fantasier, samt som en påverkan av det omgivande samhället och kulturen, är då påklustrade eftersom de uppfyller normativa uppgifter. Cirkulationen av affekten fortsätter, trots att affekten

inte uppstått spontant hos en enskild person. Samtidigt som emotionerna cirkulerar, bidrar de till exkluderande av de utomstående som inte får ta del av de positiva tankarna och associationerna den egna gruppen tillskrivs. Detta förklarar även Wetherell (2012, 158) som en våg av affektationer, som uppstår bland en stor publik, men som inte alltid har en klar uppkomstskälla. Det är också möjligt att kvinnorna i mitt material känner olika känslor och affektationer för varandra på grund av att de är socialt betingade. Grupptricket, samt det finländska samhället och kulturen styr säkerligen kvinnornas sätt att tänka. Oavsett deras härkomst, fungerar emotionerna ändå som en stark gemenskapsskapare, samt som ett stöd för kvinnorna.

5.5 Kvinnokroppen, hälsan och det kliniska iakttagandet av sig själv

Kroppen och dess funktioner är under stor uppsyn och övervakning hos kvinnorna i gruppen. De lägger märke till alla symptom som kunde vara tecken på ovulation eller graviditet, det vill säga önskade händelser, och diskuterar flitigt levnadsvanor som kunde förbättra eller försämma fruktbarenheten. Jag skall i det följande klargöra orsaker som kunnat bidra till denna monitorering av blivande mammor genom att betrakta dels flödet av information som finns överallt, och som påverkar den postmoderna människan konstant både medvetet och undermedvetet, samt genom att reflektera över den biologiska aspekten i graviditetsförsök. Till sist kommer jag att analysera hur gemenskapen påverkas av kvinnokroppen för att förstå hur central roll biologiska aspekter faktiskt har i en internetgemenskap.

5.5.1 Den inre kalendern och kroppen som objekt för yttre påverkan

Det absolut vanligaste fenomenet kvinnan lägger märke till då det gäller deras egna kroppsfunktioner är menstruationscykeln. De räknar dagar under en menstruationscykel för att hålla reda på när ovulationen skall inträffa för att sedan kunna utnyttja tillfället på det bästa möjliga sättet. För medlemmarna är ovulationen den viktigaste perioden under menstruationscykeln, bortsett från de dagarna de väntar på att se om menstruationen uteblivit. Mycket uppmärksamhet fästs alltså vid ovulationen, och för många är det mycket viktigt att ta fasta på de rätta dagarna. Ovulationen kan upptäckas med ovulationstest, som påminner om graviditetstest men

visar istället de troligaste dagarna för ovulation, eller av kvinnan själv i de fall att kvinnan känner sin kropp så bra att hon kan läsa de olika svaga symptom som kommer med ovulationen, förutsatt att hon har sådana indikationer hon kan märka. Oavsett vilken metod kvinnan använder för upptäckandet av de rätta dagarna, är det ett mycket centralt ämne i gruppen, och olika eventuella indikatorer analyseras flitigt av kvinnorna sinsemellan.

Indikationer av detta slag kan vara hettande kinder, ömma bröst, magont, eller något helt annat, och det är ofta mycket individuellt. Flera av dessa symptom kan även likna en gravid kvinnas, och alla dessa yttringar iakttas därför noggrant både då det är ovulationstid enligt den beräknade menstruationscykeln, samt då en menstruation är försenad. Även sinnestillstånd och fysiska känslor ges stor betydelse under dessa perioder, då kvinnorna ofta tolkar att trötthet, spändhet eller en överraskande känsla av energi kan vara ett tecken på något större, något efterlängtat, en graviditet. Kvinnorna brukar ofta själv ändå tillägga att ”det säkert bara är påhittat”, och talar i allmänhet ofta om att de ”iaktar” sig själva, vilket betyder att de är medvetna om processen som är något avvikande från det ”normala”, och som något som antagligen inte hört till deras vardag innan graviditetslängtan började. En av kvinnorna uppger att hon börjat fästa uppmärksamhet vid sin kroppstemperatur:

”Det är intressant det här med att monitorera sin egen kropp. Idag mätte jag febern, och lite stegring hade jag. Min normaltemperatur är 36,8 och nu visade mätaren 37,1. Under förra cykeln mätte jag inte alls temperaturen förrän helt i slutet av cykeln, och då märkte jag att temperaturen var mellan 37,2 och 37,3, och blev normal sen då mensen började. Det är på något sätt lättande att märka att kroppen fungerar så som jag har läst att den skall fungera under menscykeln. Nu tänker jag fortsätta att mäta temperaturen. Ovulationstest tänker jag alltså inte göra under denna cykel, på något sätt har detta gjort att jag har det lättare att vara. Nu är jag inte så stressad. (--) Kämpa på alla medsyster! - Nura

I Nuras text kommer det tydligt fram att hon själv fäst uppmärksamhet vid att hon börjat observera och mäta sina kroppsfunktioner på ett nytt sätt. Hon har börjat använda febertermometer för att tyda sina hormonala kroppsfunktioner, istället för ovulationstest. Hon delar med sig av sin egen upplevelse, om att kroppen faktiskt går att tolkas utan yttre hjälpmedel, i detta fall ovulationstest, och att det är ett lugnande faktum för henne, nämligen att kunna lita på sin kropp. Hon uppger att hon tänker

fortsätta med att tyda sin kropp genom temperaturuppföljningar, och att stressen lättat samtidigt. Det är typiskt i gemenskapen att dela med sig om vad som fungerar och inte fungerar för en själv, och det är en viktig del av stödgruppsfenomenet. Hon uppger att detta handlar om hennes kropp, och skriver ut detta för att andra ska veta om saken. Till slut hejar hon på sina ”medsyskon”, vilket ytterligare förstärker gemenskapen, då hon talar om de andra kvinnorna som ”systrar i samma båt”, systrar som sysslar med samma sak, försöker bli gravida, uppföljer sina ovulationer et cetera.

Ett annat exempel på den kollektiva uppföljningen av menstruationscykeln går att beskådas i Pans inlägg, där hon uttrycker sin oro över en eventuell misstolkning av sin cykel, och ber om andra medlemmars åsikter:

”Nu är jag på nåt sätt lite deppad, men ändå en aning lite hoppfull! Idag märkte jag att min vitflytning var lite brunaktig, och mycket knapp! (Senaste dagarna har vitflytningen varit mycket rejäl) Genast tänkte jag förstås att mensen börja väl då! Men nu är jag inte helt säker... det har alltså kommit mycket lite brunaktig flytning, och min mens börjar oftast som mycket riklig! Och nu är det först cd 24.. Vad tror ni? Kommer mensen eller kunde det här vara någon blödning från en befruktad äggcell som fäster sig? Jag lever på hoppet men ändå är jag färdigt besviken :/ ” - Pan

Hon beskriver först hennes nedstämda humör, som är en följd av att hon är orolig över att ha för höga förhoppningar. Eftersom hennes kroppsvätskor varit annorlunda än normalt, har hon börjat fantisera om en eventuell befruktning. Samtidigt är hon skeptisk, och färdigt beredd på att också menstruationen börjar, och att hennes förhoppningar krossas än en gång. Trots att ingen kan veta vad det är frågan om i hennes fall, vänder hon sig ändå till gemenskapen för att be om andras åsikter, eller för att helt enkelt lätta på hjärtat. Den intima och personliga förklaringen och förväntan på svar grundar sig inte på något vetenskapligt, utan på hoppet att någon eventuellt skulle kunna ha en aning om, eller tro sig veta vad det kunde vara, på basis av egen erfarenhet och eget intresse och kunskaper i ämnet. Att Pan ställer frågan på forumet istället för hos en läkare eller en nära vän tyder på att det är just en viss sorts kunskap hon är ute efter, eller att det är en viss sorts tröst av personer med samma livsvärld hon vill få. Gemenskapens existens vilar alltså även på de förhoppningar medlemmarna ställer på gruppen. De önskar sig få kunskap och information från

gruppen, och vänder sig därför till den. Att be om att få höra andras åsikter, samt att dela med sig av sina egna åsikter, är en av de mer vägande orsakerna för att delta i stödgrupper (van Uden-Kraan m.fl 2008). Det illustreras tydligt i mitt material. Stödgruppen finns till för att stöda och ge råd, trots att råden inte är baserade på medicin eller vetenskap, men de fungerar som en tröstande uppmuntran, även gällande en kvinnans egen kropp som ingen annan vet något om.

5.5.2 Främjande och motverkande effekter – Häxkonster och giftämnen

Ett annat tema som berör fruktbarheten är ”häxkonsterna” som enligt gamla seder och folksagor ökar chansen till graviditet. Dessa använder sig vissa kvinnor flitigt av, och de populäraste ”häxkonsterna” är grapefruktssaft, vetegroddsolja och naturpreparatet gele royal-kapslar, alla som tillskrivs egenskaper som ökar chansen till befruktningen av äggcellen. Det konstateras ofta att ”åtminstone kan det inte skada” och om det finns ”en chans att det hjälper är det ett litet besvär” att dricka det dagligen. Ibland orsakar produkterna även lindriga men, och i de mest extrema fallen förflyttar man ansvaret för inmundigandet av mirakelmedicinen till mannen:

”(--) Jag åt gelee royals i början av cykeln, men min mage tyckte inte om dem. Magen svällde upp som en ballong. Jag beordra mannen att äta dem, för jag läste någonstans att de kunde påverka även mannens fertilitet. Snällt har han ätit dem, fast han lite fnyste, att allt måste man också göra :D. (--)” -Nala

Med andra ord är tron på olika befrämjande verktyg stark, och även med risken att utsättas för nackdelar vill man fortsätta använda dem tills det visar sig att de inte hjälper. Då man inte själv kan använda sig av preparaten, kan man flytta ansvaret över till mannen, så att han blir delaktig i det övernaturliga försökandet.

Samtidigt finns det flera exempel på kvinnor som inte vill använda sig av ”häxkonster”. I vissa fall har kvinnorna aldrig använt sig av dem och tror inte att sådana skulle fungera, i andra fall har kvinnorna tidigare använt dem men inte sett att de skulle vara till hjälp, och i vissa fall har kvinnorna blivit så frustrerade till följd av lång tid av försökande, att de gett upp med alla ”häxkonster”, ovulationsberäkningar, cykelräknanden och dylika saker som hjälper en att kontrollera sin egen kropp. Dessa kvinnor har gått över till en ”kommer om det kommer-fas”. Denna brukar innebära

att kvinnorna är så trötta på försökandet att de gett upp, åtminstone för en stund, och försöker leva såsom under tiden före graviditeten var en högsta önskan. I bästa fall blir de gravida till följd av den lättsammare attityden. Dock kan ”kommer om det kommer-fasen” även uppstå i situationer då kvinnorna från första början inte tagit stor stress av den uteblivna graviditeten eller då deras livssituation helt enkelt gör det omöjligt att upprätthålla ett aktivt planerande och försökande:

”(--) Den här sommaren tar vi åtminstone helt och hållet med kommer om det kommer –attityden, eftersom vi kommer att vara bortresta på varsitt håll så mycket. Vi får se sen på hösten, ifall vi inte råkat få en lyckoträff innan det.(--)” - Jasmin

Som motsats till de främjande konsterna är även de missgynnande ofta på tapeten. Speciellt olika typer av medicinering, alkoholkonsumtion och övervikt diskuteras ofta som en hypotetiskt hämmande faktor för att bli gravid, och den största tyngdpunkten läggs då på kvinnan själv. Liksom konsumtion av grapesaft eller Gele Royals delas åsikterna då det gäller deras effektivitet, delar även de hämmande faktorerna kvinnorna i två läger, vilket skapar argumenteringar. För vissa kvinnor är det viktigt att undvika allt som kan göra det svårare att bli gravid, eller vilket kan medföra negativa konsekvenser för fostret, medan andra inte tar det så seriöst. Nedan ser vi Rusalkas svar på ett inlägg där en kvinna berättar om sin alkoholkonsumtion under försökstiden:

”Enligt undersökningar orsakar moderns alkoholkonsumtion fosterskador och FAS-barn är ett helt riktigt fenomen, inte något påhitt. Alla får under sin försökstid göra så som hon anser bäst men för mig innebär det att jag lever redan nu som om jag vore gravid. Som jag sade, det har inte påverkat min livskvalitet på något sätt, och den ofrånkomliga sanningen är den, att mina handlingar kan ha en inverkan på fostret så jag vill inte ta några risker. Jag är ansvarig för att mina eventuella framtida barn skall få de bästa möjliga utgångspunkterna för sina liv, oavsett om det är frågan om uppföstring, näring eller genetik eller vad som helst. Om man inte kan vara två veckor innan mensens börjar utan att dricka och röka, hur kan det då lyckas under graviditeten?” - Rusalka

Rusalka skriver att varje människa själv får bestämma hur hon gör, men Rusalka själv tänker inte ta några risker med att skada det eventuella fostrets hälsa. Hennes inlägg är ett svar på en annan kvinnas inlägg, där den andra kvinnan berättar att hon ibland dricker några glas vin utan att ha dåligt samvete för det, eftersom hon ändå

inte är gravid. Rusalka svarar på detta genom att hänvisa till forskning, vilket gör att det verkar som att hon har starka åsikter om saken, och vill att andra ska tänka på det hon säger, trots att hon skriver att ”alla får göra som man vill”. Kvinnokroppen är ett gemensamt faktum för kvinnorna i gruppen, och en enskild gruppmedlems personliga val kan kommenteras i gruppens anda, eftersom det har med deras gemensamma målsättning att göra. Diskussion om metoder, tillvägagångssätt och levnadsvanor under försökstiden är det enda kvinnorna kan ta vara på, då de inte kan ta vara på själva graviditeten som inte ännu infunnit sig, och därför går diskussion stundvis het på tråden, då olika åsikter kolliderar.

Enligt Foucault (1973) förändrades den moderna medicinvetenskapen då läkarna slutade se på patienterna som personer, och snarare började se in i dem. Objektiva och regelbundna allmängiltigheter blev det primära intresseområdet, och inte själva patienten som en unik varelse. Michael Bury (1998, 9) kallar skiftningen för rationalisering, som han anser vara kännetecknande för postmodernismen. Detta leder till att expertiskunskap så småningom blir vardagskunskap för allmänheten, vilket i sin tur gör att det förutsätts av ”rationella varelser” att följa dessa rekommendationer. Med hjälp av hälsoupplýsning strävar man till att få människor att själva ta vara på sin hälsa. Mianna Meskus (2009, 175) skriver att det moderna välfärdssamhället utövar makt gentemot medborgarna genom att styra och forma människornas levnadsvanor och livsval samtidigt som den sätter ett ansvar på individen att själv se till att hon lever sunt. Jag ser detta som en direkt förklaring till varför Rusalka känner så starkt för sunda levnadsvanor, även innan äggcellen ens blivit befruktad, och varför hon framför sina åsikter om vad hon tycker att är rätt och fel. Hon anammar den information hon får och använder den så gott hon kan, för att trygga sina möjligheter att skapa det bästa utgångsläget för ett eventuellt barn. Det ansvar hon har som en blivande moder, är delvis ett ansvar som satts på hennes axlar även utifrån. Gruppen kan därför också tänkas fungera som en avlastningsplats, där de ansvarskänslor som pålagts kvinnorna utifrån, kan avlastas, så att den stora bördan av att själv bära det stora ansvaret kan delas med andra, och via det lätta på tyngden.

I praktiken är gemenskapen alltså inte alltid enbart positiv och varmt laddad, utan ibland tar även konflikter utrymme och plats där. I Rusalkas fall, är det frågan om en mer negativt laddad text, eftersom hon tar avstånd från dem som dricker under

försökstiden, genom att inte identifiera sig med dem. Samtidigt är forumet det enda stället där man egentligen kan tala om även de med tabu belagda sakerna på ett ”samma plan”, eftersom gemenskapens funktion är att vara en stödgrupp, där utbyte av tankar, åsikter och erfarenheter är i en nyckelroll.

”(--)Finns här andra som kämpar med vikten och dessutom ännu funderar över om den möjligen är orsaken till bortabliven graviditet/missfall? Själv har jag funderat mycket på den här viktgreijen efter mitt andra missfall då jag räknade min bmi. Enligt den är jag inom normalvikten, men det är bara fast på 200g, sedan skulle jag klassas som lindrigt överviktig. Jag har under tre år gått upp +10 kg och nu idag bestämde jag mig för att imorgon börjar det nya och hälsosamma livet! :D Om jag ens blev av med några kilo... Ja och förstås borde man bli av med kilona på ett hälsosamt sätt med mångsidig näring och inte med någo blixtdieter som gör att kroppen går på sparlåga som påverkar att bli gravid. Huoh. Mycket tankar från grejpsaft till viktminskning och allt där emellan.--)” –Pochahontas

I inlägget ovan skriver Pochahontas om sin oro över att övervikten skulle vara en orsak för ett tidigare missfall. Trots att hon inte är överviktig enligt en BMI-kalkyl, är hon fundersam då hon vill förbättra hennes chanser för en lyckad graviditet. Hennes tankar går från häxkonster, grapefruktssaften, till hämmande faktorer, övervikt, och hur hon själv skulle kunna påverka sin situation. Hon är orolig över att hon är endast ”med 200 gram inom normalvikt”, och att det eventuellt skulle ha en inverkan. Det verkar som om att hon inte är ensam om sådana rädslor och spekulationer eftersom hennes inlägg skapar en våg av flera inlägg och svar gällande övervikt. Att leva sunt och hälsosamt är av stor vikt. För den tankegången har grunden lagts redan över hundra år sedan. Ilpo Helén och Katja Yesilova (2003, 233–259) beskriver hälsovården i Finland i slutet av 1800- och början av 1900-talet som reformatorisk, i och med att den sexuella hälsan, och framför allt kvinnans, sattes i nytt perspektiv. Det var viktigt att undvika könssjukdomar, och speciellt sådana som kunde smittas över åt barnet. Det blev kvinnans hedersuppgift att se till att hon levde hälsosamt och skötte om sin fruktbara kropp, för att garantera en sund och frisk avkomma, och i större perspektiv, ett friskt samhälle (ibid., 237). Den kvinnliga rollen som väktare av hälsan syns än idag och inte bara i Finland. Moore (2010, 104) poängterar att i Storbritannien är det oftast kvinnorna som övervakar sig själva och sin familj vad gäller hälsa och levnadsvanor, samt lider oftare av dåligt samvete ifall allmänna måttstockar inte uppnås.

I mitt material, då det talas om alkohol, övervikt eller häxkonster, är det också upp till kvinnan att leva rätt. Det kan vara frågan om att undvika skadlig antibiotika, eller att se till att vikten inte går till den övre kanten av rekommendationsspektrumet, eller att lämna bort ett vinglas under en fest. Oavsett, är det en stor belastning som läggs just på kvinnan gällande vad hon kan göra för att förbättra sin situation. Det är mer sällan mannen som tar del av detta, och därför skall jag till näst kort redogöra för hur kvinnorna talar om sina män, och vilken mannens roll är i kvinnans graviditetsförsök och tiden under den tiden.

5.5.3 Den lugna mannen – den ivriga kvinnan

Om mannen porträtteras i texterna är det ofta i förbifarten. Han kan ibland få rollen som en seminör, som väcker orsak till förargelse då hans arbetsresa faller in just under kvinnans ovulationsdagar. Dock blir han oftare betecknad som en stor tröst och ett stöd, som tar hand om kvinnan då motgångar inträffar i processen att bli gravid. Det är alltid mannen som är ”ett stöd” för kvinnan, nästan aldrig tvärtom. Mannens roll blir dock rätt så liten överlag i texterna, eftersom han inte är en del av kvinnans kropp och kvinnan själv. Det som skrivs ut på tråden är i allmänhet mycket intimt gällande en själv och ens sexuella liv, men mannen lämnas i stort sett utanför diskussionerna. Mannen kan dock fungera som en humoristisk liten anekdot i texterna, då han porträtteras som en litet utomstående person i en angelägenhet som han ändå är delaktig i:

” (--)Under dessa 15 månader har man fått lära sig så mycket om kvinnans anatomi att man nästan kunde börja föreläsa om det :) min man lyssnar alltid på mig med gapande mun och så nickar han bara... Man ser på honom hur han inte alls fattar vad jag talar om, stackarn :) (--)” - Zasu

Mannen är ofta också framställd som den mer passiva och lugnare parten i förhållandet när det gäller väntan på barn och att leva i osäkerheten. Det är flera kvinnor som sagt att deras män inte har koll på hur länge de har försökt bli gravida, och att mannen tycker att kvinnan stressar för mycket. En annan kvinna beskriver hur hon varit så ivrig med att göra testen trots mannens försök att bromsa henne, att hon inte kunnat berätta åt honom hur saken ligger till:

”(--)Min man har hela tiden sagt åt mig att jag är för otålog och att jag sku göra testet först på lördag... Stackarn vet inte att frun har kissat ren alla testen färdigt :) jag tänkte nog att jag inte mera på lördag sku behöva testa eftersom då borde nog blödningsen redan ha börjat, eller ett plus synnas på testen.(--)” - Lumikki

Ifall kvinnan upplever att mannens roll i kvinnornas emotionella vardag inte är tillräcklig, och eftersom kvinnans kropp ändå är den centrala delen i graviditets- och ovulationstestandet och av graviditeten överlag, är han inte en så väsentlig del som kvinnan själv. Därför kan han eventuellt inte ge likadant stöd som de andra kvinnorna som vistas i gruppen och som är i likartad situation. Detta motsvarar respondenternas berättelser i Emily Martins (1989) intervjuer, där hon studerat kvinnors egna uppfattningar om kvinnokroppen, menstruation och förlossning. I intervjuerna kom det fram att männen i viss mån exkluderas på grund av deras kön, eftersom menstruationen inte fysiskt berör dem och de inte delar samma erfarenheter med kvinnorna. Menstruationen beskrevs därför som kvinnornas privata hemlighet och det gavs inte heller utrymme för männen att försöka ta del av den (ibid., 102). Jag hävdar att skillnaden i iver mellan kvinnan och mannen i försöksprocessen just beror på det, att mannen inte är delaktig av den fysiologiska processen som kvinnorna har gemensamt med varandra. Hans spermier spelar förstås en stor roll, hälften av summan, men det är inte hans kropp som ovulerar en gång i månaden, och inte hans kropp som utlöser menstruationsblod då en graviditet inte lyckats. Han kan inte göra graviditetstest, känna verkliga eller inbillade symptom under menstruationscirkeln eller uppleva hur en tom livmoder känns i en kropp som saknar något.

6 Sammanfattning och diskussion

Jag kommer härnäst att sammanfatta de viktigaste resultaten från både analysen av att febra tillsammans och av analysen att behandla babyfebern genom olika teman. Jag kommer dessutom att gå igenom hur jag svarat på min forskningsfråga och hur jag ställt upp svaret till den. Slutligen presenterar jag resultaten i relation till tidigare forskning. I samband med detta förklarar jag hur de två analysdelarna utgör ett helhetssvar på min forskningsfråga. Genom detta ämnar jag framföra hur fallstudien kan generaliseras till andra liknande virtuella grupper.

6.1 Sammanfattning av resultaten i del 1

I första delen av analysen fokuserade jag på att analysera de språkliga, tekniska och normativa ramarna för gemenskapen. Min forskningsfråga *hur konstrueras och formas en onlinegrupp* besvarades då genom dessa premisser. Jag lade i detta skede stor vikt på att förklara hur gruppen uppstod, hur man kunde ansluta sig till den och vad grundaren ansåg att meningen med gemenskapen skulle vara. Genom att presentera och tolka grundarens välkomsttext kunde jag förstå och belysa hur gemenskapen fungerade i praktiken. Genom att stödja mig på allmänna gemenskapsteorier kunde jag illustrera hur gruppens grundare ämnat använda den virtuella tråden som en varm gemenskap (Eräsaari 2012), och hur det sedan lade grunden för agerandet i gruppen. Med andra ord fokuserade jag på att lyfta fram olika aspekter som bidrog till att gruppen mottogs, accepterades och användes som en gemenskap av alla medlemmar.

Efter att ha klargjort hur gemenskapen var uppställd och hur den sedan användes av medlemmarna drog jag slutsatsen att gruppen formas till en gemenskap då de som tycker sig tillhöra den anser sig tillhöra en gemenskap. Kvinnorna kände inte varandra offline, och inte heller online annat än som olika internetpersonligheter på samma diskussionstråd, men de kallade ändå gruppen för en gemenskap. Detta antydde att det gemensamma målet och behovet av att tala om processen för att nå målet var en gemenskapsstärkare i sig. Då Anderson (1983) definierar nationalismen som en föreställd gemenskap utgående från att den endast uppfattas hos individerna själva, kan man dra paralleller med denna virtuella gemenskap. Oavsett om man vill

kategorisera den som föreställd eller äkta, blev den en gemenskap i sig, eftersom den uppfattades så av medlemmarna.

Kvinnornas *egen tolkning av gruppen som gemenskap* var alltså ett svar på min forskningsfråga. Det var ändå tydligt att en så öppen fråga skulle generera mer än ett svar. Det andra svaret kom även snart därefter. Det var att kvinnorna *aktivt arbetade med att hålla gemenskapen sådan den ursprungligen var ämnad att vara*. Detta kom fram i det normativa beteendet och det aktiva styrandet av diskussionerna till en bana där ömsesidig förståelse låg till grund. Då gruppmedlemmar var osams ingrep andra medlemmar direkt i tvisterna. Det poängterades i dessa fall att meningen med den ”varma gemenskapen” var att tillsammans diskutera försöksprocessen i god anda. Gemenskapens form vid dess födsel var alltså en varm och positiv plats, och på detta sätt hade den även uppfattats och antagits av medlemmarna. Ifall det skedde något normbrytande i gemenskapen måste det ingripas för att den ursprungliga funktionsdugligheten skulle återställas.

Det tredje svaret på forskningsfrågan kom genom språket och kulturen. Då jag insåg hur enhetlig språkanvändningen var drog jag paralleller till subkulturforskning. Att tala eller skriva på samma sätt och med samma jargong (Gunnarsdotter Grönberg 2007; Nordberg 2007) bidrar till en homogen miljö och stärker gemenskapen. Även användningen av humor som medel för coping (Hay 2000) faller in under språkanvändningen och kulturen. Därför drog jag slutsatsen att det *etablerade språket och kulturen* som relaterar till babyfebern genom graviditet och kvinnokroppen utgjorde en stärkande faktor för gemenskapen. Samtidigt exkluderad det ”egna” språket sådana som inte tillhörde gemenskapen vilket i sin tur ledde till inkluderande av den egna gemenskapen. Ifall man inte behärskade språket var man inte insatt i ämnet och hade därför intet gemensamt med den övriga gemenskapen.

6.2 Sammanfattning av resultaten i del 2

I den andra analysdelen fokuserade jag på själva innehållet i inläggen som teman. De tre viktigaste teman i inläggen gällde kunskap, emotioner och kroppen. Genom att analysera och tolka dessa teman uppnådde jag en förståelse för vad själva babyfebern som fenomen är och hur den behandlas. Eftersom dessa teman uppstod

naturligt från inläggen, det vill säga inläggen rörde främst dessa teman och var därmed styrande för diskussionerna var det lätt att dra slutsatser om hur babyfebern tar sig till uttryck bland kvinnorna.

Genom att lyfta fram temat kunskap och informationsbyte ämnade jag illustrera hur kvinnorna själv pratade om hur de kom till insikt om olika saker med hjälp av deltagandet i gruppen. Genom att använda teorier om en trygg gemenskaps betydelse för en individs vilja att dela med sig av sin kunskap (Ardichvili 2008) eller hur allokering av information främjar gemenskaper (Bakardjieva 2003) kunde jag tolka hur gemenskapen bidrar till och upprätthåller gemenskapen på ett sätt som gynnar såväl gruppen som individerna.

Temat emotioner var lättare att analysera, kategorisera och tolka eftersom det ofta utskrevs av kvinnorna som ett ämne i sig, och emedan det inte överlappade andra teman på samma sätt som kunskapen och hälsan. De subjektiva, personliga emotionerna som kvinnorna ville dela med sig analyserade jag främst med hjälp av Ahmeds (2004a; 2004b; 2010) cirkulation av emotioner för att illustrera det helhetsmässiga emotionella spektrumet som emotionerna kunde leda till. Jag valde att tolka de olika sidorna av affektioner som cirkulerat genom Nilssons (2003) analys av delande och kännande av känslor för att närmare förklara hur känslorna skrevs ut och bearbetades av kvinnorna. Genom begreppen kamrat-känsla samt empati kategoriserade jag kvinnornas förhållningssätt till varandras emotionella inlägg, samtidigt som jag även avgränsade pratet om emotioner då det gällde kvinnornas egna sinnesstämningar över sin egen situation.

I samband med temat kunskap kom kvinnokroppen och anatomin samt hälsovården i stort fokus eftersom graviditeten och dess symptom är starkt kopplade just till kvinnans fysiologi. Även andra aspekter så som häxkonster, levnadsvanor och vikten anknöts till kunskap och informationsbyte eftersom dessa kunde anses som främjande eller hämmande faktorer i försöksprocessen. Det kroppsliga var ändå så starkt närvarande som ett återkommande ämne i diskussionerna att jag beslöt mig för att tolka och presentera hälsan i ett eget tema. Samtidigt som det hela tiden rörde sig om kunskap samt information var det ändå tydligt att diskussionerna som gällde hälsan gärna behandlades kollektivt av kvinnorna även då de inte förväntade sig få

några konkreta svar. Det kroppsliga var ändå så aktuellt och närvarande i försöksprocessen att det visade sig vara en av de känsligaste och viktigaste sakerna i relation till babyfebern. Det gemensamma ödet (Ketokivi 2009) var det som stärkte bandet mellan kvinnorna och den kvinnliga kroppen som var i centrum för en eventuell graviditet, varvid mannen och andra uteslöts från gemenskapen på grund av att de saknade denna gemensamma födande kropp.

6.3 Diskussion

Under forskningsprocessen har jag lagt märke till saker jag kunde ha gjort annorlunda. Det första jag märkte gällde avgränsningen av mitt material. Eftersom det fanns rikligt med diskussionstrådar gällande babyfeber på internet hade jag svårt att välja vilken tråd jag skulle fokusera mig på, och gjorde slutligen beslutet mellan de bästa trådkandidaterna nästan på må få. Eventuellt kunde det ha varit lönsamt för forskningen att inte enbart hålla sig till en, finsk diskussionstråd, utan jämföra exempelvis en finsk tråd med en liknande svensk eller engelsk för att få en insikt i hur kulturbundet å ena sidan babyfeber och å andra sidan internetgemenskaper är. Samtidigt ser jag ändå en fördel med att kunna fokusera djupt på en och samma tråd för att i en etnografisk anda verkligen komma in i materialet och få en känsla av fältet.

En annan sak jag eventuellt kunde ha lagt märke till i ett tidigare skede var att skära ner på vad allt jag skall ta med i avhandlingen. Materialet jag använde var tacksamt för flera typer av undersökningar och metoder, och all den information jag kunde ha tagit i beaktande i min analys kunde jag helt enkelt inte inkludera eftersom avhandlingens längd skulle ha blivit för lång. Att vara vetenskapligt mer disciplinerad skulle ha sparat tid då jag enbart skulle ha fokuserat på det väsentligaste, men den sociologiska fantasin tog tyvärr ibland övergrepp om mig vilket resulterade i flera sidospår som jag slutligen fick skära bort helt och hållet.

Att kombinera två mycket stora ämnen, det vill säga internetgemenskaper och babyfeber har även varit utmanande. De är två saker som skiljer sig mycket från varandra men som är sammanflätade i mitt material. Att presentera dem i avhandlingen enhetligt men förståeligt har varit mödosamt eftersom jag har känt att

en del av utrymmet jag gett åt gemenskapen har tagits bort från själva fenomenet babyfeber. Eftersom mitt primära forskningsintresse ändå låg i hur onlinegruppen formas och konstrueras genom babyfeber, och babyfebern varit det som i stora drag knutit gemenskapen samman, har jag försökt i presentationen låta gemenskapen träda fram som stommen på trädet och babyfebern som löven. Ett alternativ skulle ha varit att enbart undersöka vad en babyfeber kännetecknas av, eller hur en internetgemenskap konstrueras till exempel genom språket.

Denna gemenskap jag studerat har även visat sig vara ett mycket komplext definitionsobjekt. Enligt Baumans (2001) estetisk-etisk typologi skulle ju gemenskapen åtminstone ytligt betraktat vara estetisk då den är öppen för alla och lätt att lämna då den inte mera är nyttig för individen. De mycket starka känslobanden som en del gruppmedlemmar ändå bildar sinsemellan och till själva gruppen tyder ändå på att den åtminstone delvis kunde klassas som etisk. Detta är intressant eftersom det tyder på att stödfunktionen i onlinegruppen faktiskt påverkar deltagarnas liv så starkt att de fortsättningsvis vill vara delaktiga trots att de inte längre har ett behov av den. Detta avspeglar samtidigt onlinegruppers sociala betydelse i motsats till gamla rädslor av internets isolerande funktion. Jag vet ändå inte om det skulle vara meningsfullt att nu till sist definiera gemenskapen med strikta teoretiska begrepp. För att förklara olika sätt att förhålla sig till gemenskaper och speciellt virtuella gemenskaper har jag tidigare presenterat teorier så som Andersons (1983) föreställda gemenskaper. Detta har jag ändå inte gjort för att framställa gemenskapen i mitt material som fiktiv, utan för att presentera olika tolkningsmöjligheter till vad internetgemenskaper kan tänkas vara. Genom att erbjuda tråden *Hopp och Försök* formen av en föreställd gemenskap går det att överföra diskussioner om subjektiva upplevelser av gemenskap till gemenskaper som annars kan tänkas vara fulländade endast i fysisk offline kontakt.

Sättet att starta en grupp, att ansluta sig till den, att diskutera inom den och att bibehålla de gemensamma spelreglerna samtidigt som den tillit deltagarna har för varandra är alla formande och upprätthållande delar av gemenskapen. Själva konstruktionen av diskussionens struktur leder till att gruppen blir en gemenskap, och slutligen är själva ämnet babyfebern, som berör alla dess medlemmar, det som utgör gemenskapen. Hur diskussionen uppfattas av medlemmarna går att tyda i de

inlägg där gemenskapen uttryckligen beskrivs som en gemenskap, men i de andra fallen där gemenskapen inte diskuteras kan man inte veta hur var och en av kvinnorna uppfattar och tolkar den. Därför har denna undersökning erbjudit sätt att uppfatta vad gemenskap på internet kan vara och betyda.

Jag upplever, trots alla utmaningar, att forskningen varit mycket givande på en personlig nivå då jag fått en helt ny förståelse för vad personer som upplever en stark längtan efter barn går igenom. Även det att anonyma diskussionsforum ofta porträtteras i medierna som ett ställe för hatprat, har jag till en viss del, och oavsiktligt, lyckats delvis ifrågasätta. Denna anonyma sida har visat hurudan empati och stödjande band det går att finna på internet mellan personer som både är anonyma och som inte känner varandra.

Samtidigt ser jag även en stor samhällelig nytta med denna typ av forskning då den låga nativiteten i Finland, så som i många andra delar av världen, väckt mycket oro på sistone. Internetgrupper har fungerat redan länge och flitigt som träffpunkter för personer som lider av något gemensamt ”problem”, och att uppmärksamma betydelsen av dylika grupper kunde exempelvis leda till större satsningar på internetforum för personer i behov av stöd. Annika Lillrank och Ulla-Maija Seppälä (2000) belyser vikten av ny och aktuell forskning av hälsa och sjukdom för att bättre kunna motsvara den postmoderna människans behov. Författarna lägger ansvar på hälsovården att förändras och ta bättre i beaktande patienten, som inte längre vill vara i en passiv roll, utan även själv önskar delta i sin vård och kanske därigenom bli förstådd i sin helhet och inte bara som en symptombarare (ibid., 104–118). Detta behov vill även jag understryka i ljuset av mitt material. Alla de hälsorelaterade ritualer i samband med försöksprocessen som kvinnorna skriver om i gemenskapen ger en uppfattning om att hälsovården inte kan erbjuda samma sak som gemenskapen vare sig det gäller kunskap om försöksprocessen eller läkarens bemötande av en orolig patient. Den ständiga längtan efter mera information om ens egen situation, och det ihärdiga kollektiva försökandet tyder på att det för många är en välmenande hälsning om att klisterstrumpor är det bästa stödet som går att få.

Källor

- Aglen, Bjørg, Marianne Hedlund & Bodil J. Landstad. 2011. "Self-help and self-help groups for people with long-lasting health problems or mental health difficulties in a Nordic context: A review." *Scandinavian Journal of Public Health*, 39: 813—822.
- Ahmed, Sara. 2004a. *The Cultural Politics of Emotion*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Ahmed, Sara. 2004b. "Collective Feelings, Or, The Impressions Left by Others." *Theory, Culture & Society*, 21:2, 25—42.
- Ahmed, Sara. 2010. "Happy Objects." I *The Affect Theory Reader*, red. Melissa Gregg & Gregory J. Seigworth. Durham & London: Duke University Press, 29—51.
- Alasuutari, Pertti. 1994. *Laadullinen tutkimus*. Tampere: Vastapaino.
- Anderson, Benedict. 1983. *Imagined Communities: reflections of the origin and spread of nationalism*. London: Verso.
- Ardichvili, Alexander. 2008. "Learning and Knowledge Sharing in Virtual Communities of Practice: Motivators, Barriers and Enablers." *Advances in Developing Human Resources*, 10:4, 541—554.
- Arminen, Ilkka. 2004. "Second stories: the salience of interpersonal communication for mutual help in Alcoholics Anonymous." *Journal of Pragmatics*, 36: 319—347.
- Bakardjieva, Maria. 2003. "Virtual togetherness, an every-day life perspective." *Media, Culture and Society*, 25:3, 291—313.
- Bauman, Zygmunt. 2001. *Community – seeking safety in an insecure world*. Cambridge: Polity Press.
- Beck, Ulrich & Elisabeth Beck-Gernsheim. 1995. *The Normal Chaos of Love*. Cambridge: Polity Press.
- Bellander, Theres. 2010. "Ungdomars dagliga interaktion - En språkvetenskaplig studie av sex gymnasieungdomars bruk av tal, skrift och interaktionsmedier" I *Skrifter utgivna av institutionen för nordiska språk vid Uppsala Universitet*, 84. Uppsala Universitet.
- Berger, Peter L. & Thomas Luckmann. 1966. *The Social Construction of Reality. A Treatise in the Sociology of Knowledge*. London: Penguin Books.
- Bertrand, Ina & Peter Hughes. 2005. *Media Research Methods – Audiences, Institutions, Texts*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Bruhn, John., G. 2005. *Sociology of community Connections*. New York: Springer.
- Bury, Michael. 1998. "Postmodernity and health." I *Modernity, medicine and health. Medical sociology towards 2000*, red. Graham Scrambler & Paul Higgs. London: Routledge.
- Carlsen, Benedicte. 2003. "Professional support of self-help groups: a support group project

for chronic fatigue syndrome patients.” *British Journal of Guidance and Counselling* 31:3, 289–303.

Chappel, John N. & Robert L. DuPont. 1999. “Twelve-step and mutual-help programs for addictive disorders.” *The Psychiatric Clinics of North America*, 22:2, 425–446.

Cohen, Albert K. 1997. “A General theory of subcultures.” I *The Subcultures reader*, red. Ken Gelder & Sarah Thornton. London: Routledge, 44–54.

Coleman, Rebecca. 2010. “Dieting Temporalities - Interaction, agency and the measure of online weight watching.” *Time & Society*. 19:2, 265–285.

Crystal, David. 2001. *Language and the Internet*. Cambridge: University press.

Davis, Boyd H. & Jeutonne P. Brewer. 1997. *Electronic discourse: linguistic individuals in virtual space*. Albany, NY: State University of New York Press.

Eräsaari, Leena. 2012. ”Jos ratkaisu on yhteisö, niin mikä on ongelma?” I *Yhteisöllisyys liikkeessä* (2:a uppl.), red. Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho. Kansanvalistusseura. Aikuiskasvatuksen 48. Vuosikirja. Jyväskylä: Bookwell Oy, 67–90.

Eskola, Jari & Juha Suoranta. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Eysenbach, Gunther, John Powell, Marina Englesakis, Carlos Rizo & Anita Stern. 2004. “Primary Care. Health Related Virtual Communities and Electronic Support Groups: systematic review of the effects of online peer to peer interactions.” *BMJ*, 328: 1166.

Foucault, Michel. 1973. *The Birth of the Clinic. An Archaeology of medical Perception*. [1963]. Övers. A.M. Sheridan. London: Tavistock.

Goffman, Erving. 1981. *Forms of Talk*. England: Oxford.

Gorton, Kristyn. 2007. ”Theorizing emotion and affect - Feminist engagements.” *Feminist Theory* 8:3, 333–348.

Gunnarsdotter Grönberg, Anna. 2007. ”Ungdomsspråk.” I *Sociolingvistik*, red. Eva Sundgren. Stockholm: Liber, 221–257.

Hautamäki, Antti. 2005. ”Johdanto”. I *Yhteisöllisyyden paluu*, red. Antti Hautamäki, Tommi Lehtonen, Juha Sihvola, Ilkka Tuomi, Heli Vaaranen & Soile Veijola. Helsinki, Gaudeamus, 7–13.

Hay, Jennifer. 2000. “Functions of humor in the conversations of men and women.” *Journal of Pragmatics* 32:6, 709–742.

Hedelin Birgitta & Per-Gunnar Svensson. 1999. “Psychiatric nursing for promotion of mental health and prevention of depression in the elderly: a case study.” *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing* 6:2, 115–124.

Helén Ilpo & Katja Yesilova. 2003. ”Vietti, väestö ja valinta. Seksuaaliterveyden kerrostumat Suomessa.” I *Kansalaisuus ja kansanterveys* red. Ilpo Helén & Mikko Jauho. Tampere: Gaudeamus, 233–259.

Hirsjärvi, Sirkka, Pirkko Remes & Paula Sajavaara. 1997. *Tutki ja kirjoita*. Tampere: Kirjayhtymä oy.

Høybye, Mette Terp, C. Johansen and Tine Tjørnhøj-Thomsen. 2005, "Online interaction. Effects of storytelling in an internet breast cancer support group." *Psycho-Oncology* 14, 211–220.

Jokinen, Eeva. 2005. *Aikuisten Arki*. Helsinki: Gaudeamus.

Katz, Alfred H. & Eugene I. Bender. 1976. "Self-Help Groups in Western Society: History and Prospects." *Journal of Applied Behavioral Science* 12:3, 165—282.

Katz, Alfred H. 1981. "Self-Help And Mutual Aid: An emerging social movement?" *Annual Review of Sociology* 7: 129—155.

Ketokivi, Kaisa. 2009. "Sharing the same fate." *European Societies* 11:3, 391—410.

Kozinets, Robert V. 2010. *Netnography. Doing Ethnographic Research Online*. London: Sage.

Kuula, Arja. 2011. *Tutkimutsetiikka: Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Tampere: Vastapaino.

Lainiala, Lassi. 2016. "Vauvakuume voimakkainta parikymppisillä." Toukokuun Tietovuoto, *Väestöliitto*.
http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tietovuodot/toukokuun-tietovuoto/ (Hämtad 14.09.2016).

Lainio, Jarmo. 2007. "Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige – gammalt fenomen, nya utvecklingar." I *Sociolingvistik*, red. Eva Sundgren. Stockholm: Liber, 258—308.

Laukkanen, Marjo & Virpi Vaattovaara. 2012. "Kuulumisen tiloja verkossa." I *Yhteisöllisyys liikkeessä* (2:a uppl.), red. Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho. Kansanvalistusseura. Aikuiskasvatuksen 48. Vuosikirja. Jyväskylä: Bookwell Oy, 187—214.

Lillrank, Annika & Ulla-Maija Seppälä. 2000. "Sairauden ja terveyden kokemus maallikon näkökulmasta." I *Terveys sosiologian suuntauksia*, red. Ilkka Kangas, Sakari Karvonen & Annika Lillrank. Helsinki: Gaudeamus, 104—118.

Loewy, Erich, E. H. 1993. *Freedom and community: The ethics of interdependence*. Albany: State University of New York Press.

Maffesoli, Michel. 1995. *Maailman mieli – yhteisöllisen tyylin muodoista*. Övers. Mika Määttänen. Tampere: Gaudeamus.

Martin, Emily. 1989. *The Woman in the Body: A Cultural Analysis of Reproduction*. Milton Keynes: Open University Press.

Menchik, Daniel A. & Xiaoli Tian. 2008. "Putting Social Context into Text: The Semiotics of E-mail Interaction." *American journal of sociology* 114:2, 332—370.

Meskus, Mianna. 2009. *Elämän tiede*. Tampere: Vastapaino.

Miettinen, Anneli & Anna Rotkirch. 2008. "Milloin on lapsen aika? Lastenhankinnan toiveet ja esteet." Perhebarometri. *Väestöntutkimuslaitos katsauksia* E 34/2008, Helsinki.

Miller, Vincent. 2011. *Understanding Digital Culture*. London: Sage.

Miyata, Kakuko. 2002. "Social Support for Japanese Mothers Online and Offline." I *The Internet in Everyday Life*, red. Barry Wellman & Caroline Haythornthwaite, Oxford: Blackwell, 578—588.

Mäkelä, Klaus, Ilkka Arminen, Kim Bloomfield, Irmgard Eisenbach-Stangl, Karin Helmersson Bergmark, Noriko Kurube, Nicoletta Mariolini, Hildigunnur Ólafsdóttir, John P. Peterson, Mary Phillips, Jürgen Rehm, Robin Room, Pia Rosenqvist, Haydée Rosovsky, Kerstin Stenius, Grazyna Swiatkiewicz, Bohdan Woronowicz & Antoni Zielinski. 1996. *Alcoholic Anonymous as a Mutual-Help Movement – A Study in Eight Societies*. Madison, Wisconsin: The University of Wisconsin Press.

Moore, Sarah, E.,H. 2010. "Is the Healthy Body Gendered? Toward a Feminist Critique of the New Paradigm of Health." *Body & Society* 16:2, 95—118.

Mäkelä, Keijo. 1994. Verkostokulttuuri – utopia vai tuhon enne. *Aikuiskasvatus* 4, 228-231.

Nilsson, Peter. 2003. "Empathy and Emotions - On the Notion of Empathy as Emotional Sharing." *Department of Philosophy and Linguistics*. Umeå Universitet, Sverige.

Nordberg, Bengt. 2007. "Vad är sociolingvistik?" I *Sociolingvistik*, red. Eva Sundgren. Stockholm: Liber, 11—33.

Nykopp, Johanna. 2015. Potilaanlääkärilehti – 8 Kysymystä: Mikä on tuulimunaraskaus? <http://www.potilaanlaakarilehti.fi/uutiset/8-kysymysta-mika-on-tuulimunaraskaus/> (Hämtad 28.10.2015).

Nylund, Marianne. 1996. "Suomalaisia oma-apuryhmiä." I *Välittävät verkostot*, red. Aila-Leena Matthies, Ulla Kotakari & Marianne Nylund. Jyväskylä: Vastapaino, 193—206.

Paju, Elina. 2013. *Lasten arjen ainekset: etnografinen tutkimus materialisuudesta, ruumiillisuudesta ja toimijuudesta päiväkodissa*. Helsinki: tutkijaliitto/Episteme.

Peräkylä, Anssi. 2000. "Sairaus, puhe ja vuorovaikutus". I *Terveys sosiologian suuntauksia*, red. Ilkka Kangas, Sakari Karvonen & Annika Lillrank. Helsinki: Gaudeamus, 74—84.

Porter, David. 1997. *Internet Culture*. New York & London: Routledge.

Pyyhtinen, Olli. 2014. "Välitysten sosiologiaa - Sosiaalisista selityksistä sosiaalisen selittämiseen." *Sociologia* 2/2014, 155—161.

Rahunen, Johanna. 2015. *Lapset ja sosiaalisen elämän muotoutumisen logiikka kaupunkimaisella pientaloalueella*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta, Helsinki.

Rantanen, Pertti. 2002. "Yhteisöllisyys ja ay-liike." I *Yhteisöllisyydestä: Perusteluja, tulkintoja, menetelmiä*, red. Raine Mäkelä. Kiljavan opisto – Humanistinen ammattikorkeakoulu. Pori: Kehitys oy, 12—19.

Reis, Harry T., Shannon M. Smith, Cheryl L. Carmichael, Peter A. Caprariello, Fen-Fang Tsai, Amy Rodrigues & Michael R. Maniaci. 2010. "Are you happy for me? How sharing positive events with others provides personal and interpersonal benefits." *Journal of Personality and Social Psychology* 99:2, 311—329.

Rotkirch, Ann. 2007. "All that she wants is a(nother) baby"? Longing for Children as a Fertility Incentive of Growing Importance." *Journal of Evolutionary Psychology* 5: 1-4, 89—104.

Saastamoinen, Mikko. 2012. "Aikalaiskeskustelua yhteisöllisyydestä." I *Yhteisöllisyys liikkeessä* (2:a uppl.), red. Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho. Kansanvalistusseura. Aikuiskasvatuksen 48. Vuosikirja. Jyväskylä: Bookwell Oy, 33—66.

Simmel, Georg. 2005. *Suurkaupunki ja moderni elämä*. [1903] Övers. Tiina Huuhtanen. Tampere: Gaudeamus.

Slevin, James. 2003. *The Internet and Society*. Cambridge: Blackwell Publishing.

Statistikcentralen (2016) *Minskningen av antalet födda tilltog*. http://www.stat.fi/til/synt/2015/synt_2015_2016-04-14_tie_001_sv.html (Hämtad 14.9.2016).

Tarlow, Sarah. 2012. "The Archaeology of Emotion and Affect." *Annual Review of Anthropology* 41:169-185.

Urban dictionary. 2002. "Aunt Flo". <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=aunt+flo> (Hämtad 25.1.2016).

van Uden-Kraan, Cornelia F., Constance H. C. Drossaert, Erik Taal, Bret R. Shaw, Erwin R. Seydel & Mart A.F.J. van de Laar. 2008. "Empowering Processes and Outcomes of Participation in Online Support Groups for Patients With Breast Cancer, Arthritis, or Fibromyalgia." *Qualitative Health Research* 18:3, 405—417.

Vauva.fi. 2010. "Tarrasukkia kaikille!" http://www.vauva.fi/keskustelu/1232460/ketju/tarrasukkia_kaikille (Hämtad 15.3.2016).

Webopedia.com. 2016. "Thread" <http://www.webopedia.com/TERM/T/thread.html> (Hämtad 23.10.2016).

Wellman, Barry. 1999. "Introduction". I *Networks in the Global Village – Life in contemporary communities*, red. Barry Wellman. New York: Westview Press.

Wellman Barry, Janet Salaff, Dimitrina Dimitrova, Laura Garton, Milena Gulia & Caroline Haythornthwaite. 1996. "Computer Networks as Social Networks: Collaborative Work, Telework, and Virtual Community." *Annual Review of Sociology* 22:213-238.

Wetherell, Margaret. 2012. *Affect and emotion – A new social science understanding*. London: Sage.

Wilson, Samuel M. & Leighton C. Peterson. 2002. "The Anthropology of Online Communities." *Annual Review of Anthropology* 31:449-467.

Wright, Kevin B. 1999. "Computer-mediated support groups: An examination of relationships among social support, perceived stress, and coping strategies." *Communication Quarterly* 47:4, 402—414.

Young, Jock. 2007. *The Vertigo of Late Modernity*. London: Sage.

Öster, Katri. 2008. *Intiimien tekstien lumoissa - Katsaus päiväkirjojen maailmaan*. Sananjalka 50, artikel 6.

Bilagor

BILAGA 1

Hei,

olen sosiologian opiskelija Helsingin yliopiston Valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Teen tällä hetkellä Pro gradu –tutkielmaani, jonka aiheena ovat internetyhteisöt vertaistukena ja sosiaalisena verkostona. Olen tarkentanut aiheeni koskemaan erityisesti vauvaa toivovia, joille yhteinen jakaminen ja tukeminen tuntuisi tapahtuvan nimenomaan verkossa. Tutkielmani tarkoituksena on luoda yleistä kuvaa internetistä vertaistuen paikkana. Tämä tutkimus tulee kestämään noin vuoden, ja tänä aikana seuran erilaisia kirjoituksia vauvakuume-palstalla saadakseni käsityksen keskustelupalstan kulttuurista ja yhteisöllisyydestä.

Yksittäisiä käyttäjiä ei voi työstäni tunnistaa ja kaikkien käyttäjänimet muutetaan samoin kuin seuraamani ajanjaksojen tiedot. En myöskään käytä suoria lainauksia käyttäjien tunnistamattomuuden turvaamiseksi.

Vastaan mielelläni kysymyksiin tutkimukseeni liittyen, ja minuun voi olla yhteydessä jos haluaa jakaa yksityisesti minulle jotain aiheeseen liittyvää.

Ystävällisin terveisin,
Camilla Blomstedt
camilla.blomstedt@helsinki.fi